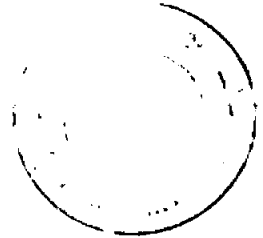

ค่าใช้จ่ายและอุปสรรคในการทำไม้

ค่าใช้จ่ายในการทำไม้

ไม่ว่าการดำเนินกิจการใด ๆ การประเมินค่าใช้จ่ายถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินงาน หากสามารถประเมินล่วงหน้าว่าจะต้องใช้จ่ายไปในสิ่งใดบ้าง เป็นจำนวนเท่าใดแล้ว จะทำให้สามารถจัดสรรเงินได้อย่างถูกต้อง และสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ทันทั่วๆ ไป เมื่อมีอุปสรรค ผู้ที่มีประสบการณ์และความชำนาญในกิจการนั้น ๆ จะสามารถคำนวณค่าใช้จ่ายได้อย่างถูกต้อง การทำไม้ก็เช่นเดียวกับการทำกิจการประเภทอื่น ๆ ที่จะต้องมีการประเมินค่าใช้จ่าย งานทำไม้ เป็นงานที่ยุ่งยากและมีขั้นตอนในการดำเนินงานหลายขั้นตอน แต่ละขั้นตอนจะมีอุปสรรคและต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ตลอดเวลา ต้องใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่มีราคาสูงมากจึงทำให้ประเมินค่าใช้จ่าย มั่นนอนได้ยาก ในการทำไม้ซึ่งนอกจากป่าค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จะกล่าวต่อไปนี้ก็มีอัตราคงที่หรือ คายตัว เสมอไป แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงได้หลายกรณี เช่น เปลี่ยนตามลักษณะภูมิประเทศ เปลี่ยน ไปตามลักษณะและวิธีการจัดการในการทำไม้ ภาวะสิ่งแวดล้อมในทางเศรษฐกิจ เปลี่ยนตามสภาพ ป่าและความยากง่ายของการทำไม้และเปลี่ยนไปตามจำนวนไม้ เป็นต้น

ข้อมูลตัวเลขที่นำมาแสดงไว้นี้ ได้ใช้ข้อมูลของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ ดำเนินงานทำไม้ได้ผลดีมาแล้ว จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายของหน่วยงานนี้ไม่สูงมาก เพราะได้พยายาม ดำเนินงานให้มีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้กิจการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และมีผลกำไรตามสมควร

การทำไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือการทำไม้ที่ถูกต้องตามขั้นตอนที่กรมป่าไม้กำหนดจะต้อง มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในอัตราที่สูง การทำไม้ออกจากป่าแปลงหนึ่ง ๆ ไม่ว่าสภาพการะทำไม้จะเป็น เช่นไร ถ้าสภาพการะทำไม้ยิ่งยากค่าใช้จ่ายก็จะสูงตามความยากลำบากนั้นด้วย

ดังได้กล่าวมาแล้วในบทของการทำไม้ว่า การทำไม้ซึ่งได้ เริ่มต้นและมีขั้นตอนอย่างไรในแต่ละขั้นตอน จะมีค่าใช้จ่ายย่อย ๆ เกิดขึ้นอีก แต่ในบัญชีที่แสดงให้เห็นนี้ไม่ได้แสดงให้เห็นชัดเจนทุกรายการ เพราะค่าใช้จ่ายบางรายการถูกรวมอยู่ในรายการเดียวกัน เช่น ค่าใช้จ่ายในการสำรวจคัดเลือกไม้ การประทับตราชักลากไม้ การประทับตราค่าภาคหลวง ค่าใช้จ่ายทั้ง ๓ รายการนี้มีแนวโน้มไปในทางให้บริการ ค่าใช้จ่ายเหล่านี้จึงจัดอยู่ในรูปค่าใช้จ่ายรับรองเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ค่าจ้างแรงงาน ค่าเสบียงอาหาร ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายรถยนต์ ค่าใช้จ่ายเปิดเตล็ด ฯลฯ ค่าใช้จ่ายที่นำมาเป็นข้อมูล ประกอบได้พยายามใช้ข้อมูลของปีที่ใกล้เคียงความจริงที่สุด โดยการนำข้อมูลในปี ๒๕๒๐-๒๕๒๑ มาประกอบจากสภาพความเป็นจริงแล้ว ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังกล่าว จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งปีค่าครองชีพ ราคาสินค้า ค่าจ้างแรงงานของแต่ละปี ซึ่งมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มตามไปด้วย ฉะนั้นค่าใช้จ่ายที่ยกตัวอย่างมานี้ไม่อาจยึดเป็นหลัก คำนึงการได้ เพียงแต่ยึดไว้เป็นแนวทางในทางปฏิบัติต่างกันได้ว่าก่อนจะเข้ามาดำเนินการประเภทนี้ จะต้องมียกจ่ายประเภทใดบ้าง เพื่อนำมาประกอบกับความผันแปรทางเศรษฐกิจ และจะสามารถคำนวณค่าใช้จ่าย หรือทุนดำเนินการได้อย่างถูกต้องหรืออย่างน้อยก็ใกล้เคียงที่สุด

ค่าใช้จ่ายในการทำไม้มีอยู่ด้วยกันหลายประเภท แต่มีอยู่ประเภทหนึ่งเรียกว่า ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ผู้รับสัมปทานจะต้องจ่ายก่อนที่จะลงมือทำการตัดฟันไม้

ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น

- ค่ารังวัดหมายแนวเขตป่า
- ค่าเปิดป่า
- ค่าใช้จ่ายในการพาเจ้าหน้าที่ป่าไม้คัดเลือกสัตว์ป่า
- ค่าธรรมเนียมรายต้น

๑. ค่าเปิดป่า เป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้รับสัมปทานจะต้องจ่ายให้แก่กรมป่าไม้ตามเงื่อนไขในสัมปทานเมื่อมีการเปิดแปลงทำไม้ใหม่ ค่าใช้จ่ายนี้จะต้องจ่ายทุกปี คือเมื่อทำไม้ได้ครบ ๑ แปลง ตัดฟัน พอเริ่มทำไม้ในแปลงใหม่ ก็จะเสียค่าเปิดป่าอีก เงินค่าเปิดป่าจะต้องเสียตามจำนวนที่ระบุในเงื่อนไขสัมปทาน

๒. ค่ารั้งวัดหมายแนว เขตป่า เป็นเงินที่ต้องเสียให้กับกรมป่าไม้ตามที่กำหนดในเงื่อนไขสัมปทานเช่นเดียวกัน ผู้รับสัมปทานจะต้องชำระเงินให้กับทางการเป็นจำนวนเงินปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท ค่ารั้งวัดหมายแนว เขตป่านี้ตามเงื่อนไขสัมปทานได้กำหนดให้เสียเท่ากันทุกป่าและทุกแปลง

๓. ค่าสำรวจคัดเลือกสัตว์ป่า เป็นค่าดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือกสัตว์ป่าให้คัดฟัน ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ร่วมกับตัวแทนของผู้รับสัมปทาน ซึ่งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงานนี้ประกอบด้วย ค่าจ้างคนงาน ค่าเบี้ยเลี้ยงพนักงาน ค่าเสบียงอาหาร ค่าพาหนะ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าใช้จ่ายรถยนต์ ค่ารับรองเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ค่าเครื่องมือเครื่องใช้ ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ค่าใช้จ่ายเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากการเข้าไปคัดเลือกไม้จะต้องไปตั้งปางพักอยู่ในป่าเวลานาน มีผู้ร่วมทำงานหลายคน เฉพาะบุคคลที่ต้องเข้าป่าไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ก็ประมาณ ๕-๖ คน ประกอบไปด้วย

ผู้แทนของผู้รับสัมปทานเพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการคัดเลือกไม้พร้อมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ด้วย

คนงานกลุ่มหนึ่ง สำหรับถากหน้าเขียงไม้ที่จะตัดตรา ๒ คน คนงานนำทาง ๑ คน มีหน้าที่นำทางและแผ้วถางทางที่จะไปสู่กลุ่มไม้ได้ถูกต้องไม่หลงทิศทาง หลงไม้ คนงานประทับตรา ๒ คน มีหน้าที่ประทับตราไม้และเบอร์ เรียงลำดับประจำต้นตามที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้คัดเลือกไว้ โดยเจ้าหน้าที่ป่าไม้จะต้องดูแลอย่างใกล้ชิด ไม้ให้ใช้ดวงตราของทางราชการไปในทางมิชอบเป็นอันขาด บางครั้งก็ยังมีคนงานช่วยในการถือสัมภาระต่าง ๆ เช่น เสบียงอาหารและเครื่องใช้ เพราะโดยปกติต้องทำการเดินคัดเลือกสัตว์ป่าทุกวัน จึงต้องเตรียมอาหาร น้ำ ไปให้พร้อมสำหรับมือกลางวัน

ปางพักสำหรับใช้ในการคัดเลือกสัตว์ป่า จะต้องมี แม่ครัว คนขับรถ และคนงานผู้ช่วยเหลืออื่น ๆ อีก ประมาณว่าปางพักหนึ่ง ๆ จะต้องมีพนักงานคนงานประมาณ ๑๐ คนขึ้นไป จึงจำเป็นที่จะต้องมียค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น และค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนไม้ สภาพภูมิประเทศและอากาศ ความชำนาญและความสามารถในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทุกคน ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ตลอดจนคนงานมีส่วนทำให้งานช้าหรือเร็วได้เท่า ๆ กัน

ดังนั้นถ้าการดำเนินงานและสิ่งแวดล้อมเป็นไปด้วยดี คือสภาพภูมิประเทศและดินฟ้าอากาศอำนวย
เจ้าหน้าที่ป่าไม้และคนงานชำนาญป่า อุดหนุน และตั้งใจทำงาน จะทำให้เกิดความคล่องตัวในการ
ทำงานมาก การสำรวจคัดเลือกจะแล้วเสร็จอย่างรวดเร็ว มีผลให้ค่าใช้จ่ายลดลง

๔. ค่าธรรมเนียมรายต้น เป็นค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระให้กับกรมป่าไม้ตามที่ระบุไว้
ในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าไม้ เมื่อเจ้าหน้าที่
ป่าไม้ได้คัดเลือกไม้ให้ตัดฟันแล้ว จะส่งบัญชีไม้เหล่านั้นมาให้ผู้รับสัมปทานหลังจากผู้รับสัมปทานได้รับ
บัญชีไม้เลือกแล้ว จะต้องนำเงินไปชำระตามอัตราที่กำหนดไว้ สำหรับไม้แต่ละชนิดที่ได้คัดเลือกให้
นั้น จำนวนเงินค่าธรรมเนียมรายต้นของไม้แต่ละชนิดไม้เท่ากัน

ค่าใช้จ่ายในระหว่างการทำไม้

นอกจากค่าใช้จ่ายเบื้องต้นที่เสียไปก่อนที่จะลงมือทำไม้แล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายที่
ผู้รับสัมปทานจะเสียในระหว่างการทำไม้ คือ ค่าภาคหลวง และค่าบำรุงป่า ค่าภาคหลวงจะต้อง
ชำระให้ทางการเมื่อเจ้าหน้าที่ประทับตราให้แล้ว โดยเสียตามปริมาณเนื้อไม้แต่ละชนิดซึ่งมีอัตรา
ไม่เท่ากัน ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงเกษตรฯ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติป่าไม้ โดยคิด
คำนวณเป็นลูกบาศก์เมตร จำนวนค่าภาคหลวงจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณไม้และชนิดไม้ที่ทำออก

ส่วนค่าบำรุงป่า แต่เดิมกำหนดให้ผู้รับอนุญาตเสียเพิ่มอีก ๑ เท่า ของเงินค่าภาคหลวง
แต่ปัจจุบันมิได้ชำระเงินจำนวนนี้ให้กับทางการโดยตรง แต่ทางการกำหนดให้ผู้รับสัมปทานนำเงิน
จำนวนนี้ไปปลูกสร้างสวนป่า เป็นการทดแทน จึงถือว่าเงินจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งในการ
ทำไม้ด้วย

เมื่อเริ่มดำเนินการตามขั้นตอนการทำไม้ จะมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นตามขั้นตอนต่าง ๆ

ดังต่อไปนี้

๑. งานตัดโค่น (จ้างเหมา หรือจ้างรายย่อย)

- ค่าจ้างตัดโค่น และทอนไม้ ผู้ว่าจ้างจะกำหนดอัตราค่าจ้างเป็นต่อหน่วย
ลูกบาศก์เมตร ตามผลงาน ส่วนงานปอกเปลือกไม้ และฉากหน้าเชิงเพื่อ

ตัดฟันไม้ ผู้ว่าจ้างจะจ่ายเพิ่มให้ในอัตราที่กำหนด โดยปกติค่าใช้จ่ายในการตัดโค่น ลอกเปลือก และถากหน้าเขียง ในปัจจุบันจะตกประมาณลูกบาศก์เมตรละ ๒๕ บาท

๒. งานหมายทอนไม้ (ผู้ว่าจ้างจะต้องไปหมายไม้ให้ก่อน ผู้รับจ้างจึงจะตัดทอนได้) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานของผู้ว่าจ้าง ได้แก่

- ค่าเบี้ยเลี้ยงพนักงาน
- ค่าพาหนะ
- ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าเครื่องมือ เครื่องใช้
- ค่าใช้จ่ายรถยนต์

๓. งานตัดรากชักลากไม้ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการตรวจประทับตราชักลากของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ซึ่งถ้าเป็นการจ้างเหมาทำไม้ผู้รับเหมาจะต้องเสียค่าใช้จ่ายนี้เอง การเข้าไปประทับตราชักลากไม้ก็เช่นเดียวกับการเข้าไปสำรวจคัดเลือกไม้^๑ ผู้เกี่ยวข้องจะต้องพักอยู่ในป่าจนกว่าจะประทับตราเสร็จเป็นงวด ๆ จึงจะออกจากป่าได้ ผู้ตัดรากชักลากจะต้องวัดขนาดความยาว ความโตของไม้ทุกท่อนจัดลงสมุดบัญชี และต้องตรวจรอยตราประจำต้น ติมเข้าบัญชีไว้ตามแบบฟอร์มของกรมป่าไม้ ดังนั้นจึงมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นดังนี้

- ค่าเบี้ยเลี้ยงพนักงาน
- ค่ารับรองเจ้าหน้าที่ป่าไม้
- ค่าจ้างคนงาน
- ค่าเลี้ยงอาหาร
- ค่าพาหนะ
- ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าใช้จ่ายรถยนต์
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

^๑ สัมภาษณ์ ทศพร วัฒนธรรม, เจ้าหน้าที่ป่าไม้เขตนครสวรรค์, ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒.

๔. งานทำทางซีกลากไม้ ทางซีกลากไม้ เป็นหัวใจของการทำไม้ เพราะจะต้องซีกลากออกจากป่าด้วยเส้นทางนี้ การสร้างทางซีกลากไม้เป็นการจ้างเหมารถแทรกเตอร์ โดยจ่ายค่าจ้างตามผลงานเป็นระยะทางต่อกิโลเมตร ตามบทกำหนดที่ผู้ว่าจ้างจะกำหนด มักจะสร้างแบบทางลำคลองที่ใช้งานได้เพียงในช่วงฤดูแล้งที่มีการซีกลากไม้ ค่าทำทางซีกลากไม้มีตั้งแต่กิโลเมตรละ ๑๐,๐๐๐-๓๕,๐๐๐ บาท แล้วแต่ความยากง่ายในการตัดทาง และลักษณะภูมิประเทศ ค่าใช้จ่ายในการทำทางนี้จะมีดังนี้

- ค่าจ้างรถแทรกเตอร์ทำทางขึ้น อันเป็นทางหลักเพื่อใช้ในป่า
- ค่าจ้างรถแทรกเตอร์ทำทางขอย เพื่อเข้าหากลุ่มไม้
- ค่าจ้างรถแทรกเตอร์และคนงานซ่อมบำรุงทางซีกลากไม้

๕. งานถอนตอรวมกอง ซึ่งต้องใช้รถแทรกเตอร์ตีนตะขาบหรือรถสก็ดเดอร์หรือข้าง แล้วแต่กรณี ถ้าเป็นการจ้างเหมา จ่ายค่าจ้างเป็นลูกบาศก์เมตร ค่าใช้จ่ายทุกอย่างผู้รับจ้างจะเป็นผู้จ่ายทั้งสิ้น แต่ถ้าจ้างรายย่อย หรือใช้รถสก็ดเดอร์ของผู้รับสัมปทานเองทำจะมีค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าเบี้ยเลี้ยงพนักงาน
- ค่าน้ำมันรถแทรกเตอร์
- ค่าอะไหล่รถแทรกเตอร์
- ค่ารักษาพยาบาล
- ค่าชดเชยเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

สำหรับการใช้ข้างถอนตอ จะต้องจ้างผู้มีข้างไว้รับจ้างโดยเฉพาะซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าจ้างข้างถอนตอ ตามผลงานเป็นลูกบาศก์เมตร
- ค่าชดเชย (ในบางครั้งบางคราวเมื่อเกิดอุบัติเหตุในระหว่างปฏิบัติงานข้างถึงแก่ความตาย อันเนื่องจากการทำงาน ผู้ว่าจ้างจะจ่ายเงินให้จำนวนหนึ่งเพื่อเป็นการช่วยเหลือและบำรุงขวัญ)

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่รวมหมอนไม้

สถานที่รวมหมอนไม้ เป็นสถานที่กว้างขวาง สามารถกองไม้ซุงที่ได้ชักลากออกมารวมกองไว้ได้มากพอกับจำนวนไม้ในป่า เพื่อเตรียมลำเลียงออกไปจำหน่ายต่อไปต้อง เป็นที่ดอนแข็ง น้ำไม่ท่วมในฤดูฝน ผู้รับสัมปทานจะต้องใช้รถแทรกเตอร์ปรับและบดอัดดินให้แน่น ซึ่งผู้รับสัมปทานจะต้องเสียค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าเช่าที่ดิน
- ค่าปรับและตกแต่งพื้นที่หมอนไม้ รวมทั้งค่าแผ้วถางวัชพืช
- ค่าล้อมรั้วและทำแนวกันไฟโดยรอบ
- ค่าใช้จ่ายในการควบคุมและดูแลไม้ในหมอน (ต้องมีพนักงานประจำอยู่)

๑. งานชักลากไม้จากในป่าไปยังหมอนไม้ งานนี้ผู้รับสัมปทานจะจ้างผู้รับจ้าง ซึ่งผู้ว่าจ้างจะเสียค่าใช้จ่ายให้กับผู้รับจ้างคิด เป็นลูกบาศก์เมตร โดยมีสัญญาจ้างหรือใบสั่งจ้าง ส่วนผู้รับจ้างจะต้องไปเสียค่าใช้จ่าย ดังนี้

- ค่าจ้างรถยนต์ชักลากไม้
- ค่ารถแทรกเตอร์กับไม้
- ค่ารถยกไม้
- ค่าจ้างคนงาน
- ค่าน้ำมันและอะไหล่
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

๒. งานลำเลียงขนส่งไม้ซุงจากหมอนไม้ เป็นงานจ้างเหมา ผู้ว่าจ้างจะจ่ายรวม เป็นค่าลำเลียง คิดราคา เป็นลูกบาศก์เมตร ซึ่งผู้รับจ้างจะต้องคำนวณเงินค่าจ้างให้คุ้มกับค่าใช้จ่าย มีรายละเอียดดังนี้

- ค่าจ้างคนขับรถและคนท้ายรถ
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
- ค่าน้ำมันเครื่อง และหล่อลื่น
- ค่ารถยกไม้

- ค่ารถแทรกเตอร์กับไม้
- ค่าสิบกหรือ และเสื่อมราคา
- ค่าภาษี ค่าธรรมเนียมทะเบียนน้ำย
- ค่าขาดเชยอุบัติเหตุ
- ค่าเบ็ดเตล็ด
- ค่าออกใบเบิกทาง
- ค่าผ่านด่านป่าไม้ ค่าขนส่งน้ำหนัก ค่านตำรวจทางหลวง
(ถือเป็นค่าบริการ)

สรุป

ค่าใช้จ่ายในการทำไม้ทั้งตอนในป่าและนอกป่า มีดังนี้

๑. ตอนในป่า

- ค่ารั้งวัดหมายแนวป่า
- ค่าสำรวจคัดเลือกดีตราไม้
- ค่าธรรมเนียมรายต้น
- ค่าตัดโค่น, ทอนไม้, ตกแต่งไม้ซุง
- ค่าทำทางขึ้น และทางขอย รวมค่าซ่อมบำรุง
- ค่าจ้างรวมกอง
 - ช้างรวมกอง
 - รถสเกิดเตอร์รวมกอง
- ค่าปรับปรุงตกแต่งซ่อมบำรุงหมอนไม้
- ค่าชักลากออกจากป่าถึงหมอนไม้
- ค่าดำเนินงานในป่า
- ค่าภาคหลวง
- ค่าบำรุงป่า (นำไปปลูกป่าทดแทน)

- ค่าบำรุงซ่อมเครื่องจักร
- ค่าควบคุมการดำเนินงานทั่วไป
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

๒. ตอนนอกป่า

- ค่าลำเลียงขนส่งไม้ซุง

การเปรียบเทียบค่าใช้จ่าย

ข้อมูลค่าใช้จ่ายที่นำมาแสดงนี้ เป็นข้อมูลค่าใช้จ่ายในการทำไม้ต่างท้องที่ต่างสภาพการทำไม้ คือ สภาพบนภูเขา กับสภาพที่ราบ เปรียบเทียบการทำไม้ที่ยาก ๆ กับการทำไม้ที่ง่าย ๆ ลักษณะการทำไม้ที่แตกต่างกัน การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำไม้ อาจแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายบางอย่างจึงไม่เกิดขึ้นในสภาพภูมิประเทศอย่างหนึ่ง ตรงข้ามกับอีกสภาพภูมิประเทศหนึ่ง จะมีค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นมาก จะเปรียบเทียบให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายขั้นตอนใดสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากเพียงใด และเพราะเหตุใด โดยจะเปรียบเทียบให้เห็นใน ๒ ลักษณะ คือ

๑. การทำไม้ต่างสภาพกัน
๒. การทำไม้ในสภาพเดียวกัน

จาก ๒ ลักษณะ นี้ จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ค่าใช้จ่ายในแต่ละท้องที่และในแต่ละปีจะมีความแตกต่างกัน

ตัวอย่างที่ยกมาแสดงนี้ เป็นค่าใช้จ่ายของ ๒ ป่า ใน ๒ ลักษณะ โดยให้ ป่า ก. เป็นป่าที่มีสภาพการทำไม้ยากลำบาก นับตั้งแต่การสำรวจคัดเลือกไม้ไปจนจบขั้นตอนการทำไม้ เนื่องจากสภาพพื้นที่ป่าและลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงชัน การทำไม้ต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูง ทั้งผู้ปฏิบัติงานในป่าประเภทนี้ ต้องมีความอดทนและมีความสามารถสูง เนื่องจากต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และเสี่ยงอันตรายอยู่เสมอ การจ้างงานและค่าใช้จ่ายในป่า ก. นี้จึงอยู่ในอัตราสูง

ส่วนป่า ข. ให้เป็นป่าที่มีสภาพการทำไม้ง่ายกว่า ป่า ก. เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบเป็นส่วนใหญ่ การปฏิบัติงานไม่ต้องเสี่ยงอันตรายมากนัก ค่าจ้างและค่าใช้จ่ายจึงอยู่ในอัตราปานกลาง

โดยทั่วไป ๆ ไปแล้ว ค่าใช้จ่ายสำหรับป่า ข. ไม่ควรจะสูงไปกว่า ป่า ก. แต่ก็อาจมีบางรายการที่ค่าใช้จ่าย ป่า ข. กลับสูงกว่า ป่า ก. เช่นค่าใช้จ่ายประเภทเงินเดือน ทั้งนี้เนื่องจาก ป่า ข. หาจ้างแรงงานในการทำไม้ยากจึงต้องจ้างพนักงานประจำ (ดูรายละเอียดประกอบจากตาราง ๑)

การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของการทำไม้ในสภาพพื้นที่ที่ต่างกันและอยู่คนละภูมิภาค

(ตาราง ๑)

	ป่า ก. (แปลง ๖) ค่าใช้จ่ายรวม (บาท)	ป่า ข. (แปลง ๘) ค่าใช้จ่ายรวม (บาท)
ค่าหมายแนว เขตป่า	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
เงินเดือน	๒๑๖,๗๔๙	๔๙๔,๔๗๙
ค่าแรงงาน	๓๔๓,๔๐๓	๒๔,๕๒๐
ค่าล่วงเวลา	๖,๕๗๕	๑๒๗
ค่าเบี้ยเลี้ยง	๒๔๔,๙๒๕	๔๒,๘๓๔
ค่าเช่า	๒๘,๔๗๕	๑,๘๖๑
ค่าใช้จ่ายรถยนต์	๑๘๖,๘๙๓	๙๘,๗๒๐
ค่าเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๑๗,๐๒๕	๑,๑๙๗
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	๓๒,๙๒๐	๒,๒๒๖
ค่าใช้จ่ายรถแทรกเตอร์	๒๖๔,๘๑๐	-
ค่าเสื่อมราคารถแทรกเตอร์	๗๗,๖๒๕	-
ค่ารับรอง	๓๕,๕๔๔	๑๓,๗๖๔
ค่าสมนาคุณ	๒๗,๙๑๐	๑๕,๙๑๒
ค่าเสบียงอาหาร	๑๗๒,๙๖๔	๑๙,๑๒๖
ค่าจ้างตัดโค่น	๑,๐๑๔,๕๓๐	๓๗,๘๐๓
ค่าปอกเปลือก	๕๐,๘๕๖	-
ค่าตากหน้าเขียง	๓,๐๐๐	-

	ป่า ก. (แปลง ๖) ค่าใช้จ่ายรวม (บาท)	ป่า ข. (แปลง ๘) ค่าใช้จ่ายรวม (บาท)
ค่าชดเชยอุบัติเหตุ	๑๐,๐๐๐	-
ค่าธรรมเนียมรายต้น	๕๕๕,๙๖๐	๖๕,๕๒๐
ค่าทำทางและปรับพื้นที่	๒,๖๖๐,๒๐๐	๑๕๐,๖๗๕
ค่าชกกลากรวมกอง	๒,๘๐๐,๕๗๕	๑๕๕,๓๓๕
ค่าชกกลากรวมหมอน	๕,๑๒๕,๓๕๘	๑๒๑,๘๖๒
ค่าภาคหลวง	๑,๒๔๓,๙๓๘	๘๗,๗๑๑
ค่าบำรุงป่า	๑,๒๔๓,๙๓๘	๘๗,๗๑๑
ค่าขนส่งขุง	๓,๑๕๑,๐๗๕	๑๑๐,๕๔๑
ค่าปรับไม้	-	๑,๕๐๐
รวม	๑๙,๕๓๖,๒๓๗	๑,๕๕๓,๕๗๕
จำนวนไม้	๒๕,๒๐๗.๕๑ ม ^๓	๑,๙๘๖.๖๖ ม ^๓

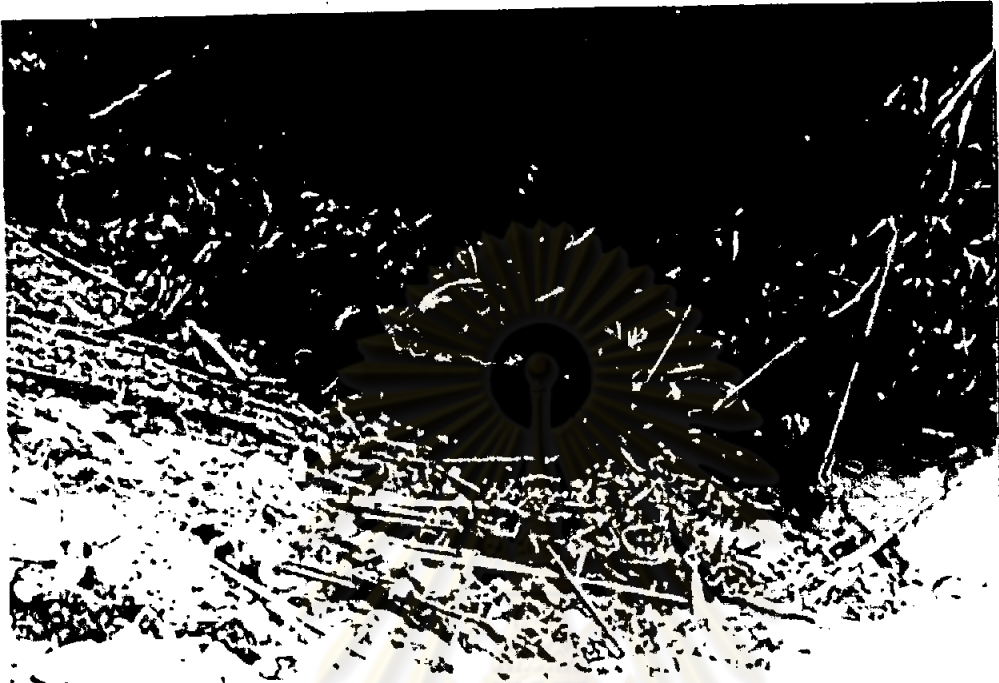
ยอดค่าใช้จ่ายทั้งป่า ก. และ ข. เป็นยอดค่าใช้จ่ายโดยประมาณที่ใช้ในการทำไม้ออก จากป่าในปี ๒๕๖๑ เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่ได้สรุปค่าใช้จ่ายโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว พบว่าค่าใช้จ่ายในป่า ก. มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าป่า ข. มาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะลักษณะการทำไม้บางอย่างแตกต่างกัน จึงทำให้ค่าใช้จ่ายบางรายการใกล้เคียงกัน บางรายการไม่ใกล้เคียงกัน ตัวอย่างเช่น

- ค่าใช้จ่ายรถแทรกเตอร์ ค่าใช้จ่ายรถแทรกเตอร์มีในป่า ก. เท่านั้น ในป่า ข. ไม่มี เนื่องจากป่า ก. มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา ต้องใช้แทรกเตอร์ในการทำไม้ โดยช่วยดึงไม้จากที่ยากลำบาก ในสภาพที่ไม่มีพื้นที่วางพ้อที่จะให้รถลากไม้เข้าไปลากไม้ได้ นำมารวมกองไว้หรือวางไว้ริมทางชกกลากไม้เพื่อไว้ป้อนรถชกกลากไม้อีกหนึ่งคัน ช่วยในการเก็บไม้ไว้เป็นกอง ๆ และช่วยงานอื่น ๆ อีกเท่าที่รถแทรกเตอร์จะช่วยได้ รถแทรกเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง จึงทำให้ช่วยงานทำไม้ได้เร็วขึ้น ดังนั้น ในป่า ก. จึงต้องมีรถแทรกเตอร์ไว้ประจำป่า ทำให้เกิดรายการค่าซ่อม และค่าเสื่อมราคารถแทรกเตอร์ตามขึ้นมาอีก ซึ่งป่า ข. ไม่มี

ทั้ง ๒ รายการ เพราะเหตุที่ ป่า ข. ได้จ้างผู้รับเหมาทำทางจึงไม่ปรากฏรายจ่ายค่ารถ -
 แทรกเตอร์ ในเมื่อสภาพภูมิประเทศอันขรุขระเช่นนี้ ก็สามารถผนวกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ
 รถแทรกเตอร์ให้เป็นภาระของผู้รับจ้างตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้

- ค่าใช้จ่ายในการขุดเซยอุบัติเหตุ ค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะเกิดขึ้นในสภาพป่าที่มี
 ภูมิประเทศที่เสี่ยงต่ออันตรายอยู่เสมอ อันทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ แม้จะระมัดระวังแล้วก็ตาม เช่น
 โคนไม้หลวมไม่แน่นไม้ทับคนงานได้รับอันตราย รถชักลากไม้หรือรถแทรกเตอร์เกิดขัดข้องทาง
 เครื่องยนต์ทำให้ไถลล้มตกเขาไป ทำให้คนขับหรือเด็กท้ายรถได้รับอันตราย แม้กระทั่งช้างที่จ้าง
 มาชักไม้ ขณะดึงไม้อาจพลาดล้มตกเขาตายได้ เป็นต้น ดังนั้น ไม่ว่าคนหรือช้าง เมื่อเกิด
 อุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานถึงแก่ความตาย จะได้รับเงินช่วยเหลือจำนวนหนึ่งโดยอาศัยหลักกฎหมาย
 แรงงาน บางครั้งการจ่ายเงินค่าชดเชยเป็นไปในลักษณะที่บำรุงขวัญนอกเหนือกฎหมาย เพราะ
 ผู้รับจ้างเหล่านี้ได้ค่าจ้างเป็นการตอบแทนแล้ว เหตุการณ์เช่นนี้จะปรากฏในป่า ก. อยู่เสมอ
 จึงต้องเกิดรายจ่ายใน ป่า ก. แต่ที่ป่า ข. ไม่ปรากฏบัญชีนี้ เพราะสภาพภูมิประเทศอันขรุขระทำให้
 เกิดอุบัติเหตุเช่นนั้นแม้จะเกิดขึ้นบ้างก็ไม่ถึงกับเป็นอันตรายแก่ชีวิต

โดยสรุปแล้ว ค่าใช้จ่ายในป่า ก. มีอัตราสูงกว่าป่า ข. นับว่าเป็นการถูกต้อง เพราะ
 สภาพการทำไม้ยากกว่า จำนวนไม้มากกว่า ประมาณ ๔-๑๒ % แต่ก็กลับมีบางรายการที่ค่าใช้จ่าย
 ในป่า ข. มากกว่าป่า ก. นั่นคือเงินเดือน เพราะเหตุที่ป่า ข. มีพนักงานประจำมากกว่า ไม่ว่า
 ไม้จะมีน้ำออกมากน้อยแค่ไหน ค่าใช้จ่ายส่วนนี้ก็ต้องจ่ายตามปกติ และในป่า ข. นี้ แรงงาน
 หายากกว่าป่า ก. จึงมีการจ้างแรงงานน้อย การนำไม้ออกส่วนใหญ่ใช้พนักงานประจำ เมื่อมี
 ไม้ออกน้อยจึงทำให้ดูว่าค่าใช้จ่ายในด้านนี้สูง ตรงข้ามกับป่า ก. มีการจ้างแรงงานสูง ประกอบ
 กับไม้ออกมาก จึงทำให้ค่าจ้างแรงงานสูงกว่าเงินเดือน เพราะค่าจ้างแรงงานขึ้นอยู่กับจำนวนไม้
 และระยะเวลาในการทำไม้ ถ้าไม้มีน้อยก็จ้างแรงงานน้อยในระยะเวลาสั้น ๆ แต่ถ้าไม้มีมาก ๆ ก็
 ต้องจ่ายมากในระยะยาว ๆ

รังนกตบขี้ไก่

รังนกตบขี้ไก่ สั้นใกล้ตากเขา

เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของการทำไม้ในสภาพพื้นที่ที่เหมือนกัน

ป่า ก.

(ตาราง ๕)

	แปลง ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๐)			แปลง ๖ (พ.ศ. ๒๕๒๑)		
	ค่าใช้จ่ายรวม	ค่าใช้จ่าย ต่อหน่วย	%	ค่าใช้จ่ายรวม	ค่าใช้จ่าย ต่อหน่วย	%
ค่าหมายแนว เขตป่า	๑๐,๐๐๐.๐๐	.๓๗	.๐๕	๑๐,๐๐๐.๐๐	.๐๔	.๐๕
เงินเคียน	๔๔,๘๕๐.๐๐	๑.๘๕	.๒๘	๒๑๖,๗๔๕.๗๐	๘.๖๐	๑.๑๑
ค่าแรงงาน	๒๔๑,๘๙๔.๘๑	๘.๙๖	๑.๓๗	๓๕๔,๔๐๓.๗๔	๑๔.๐๖	๑.๘๒
ค่าล่วงเวลา	๒,๑๘๒.๗๔	.๐๗	.๐๑	๖,๕๗๕.๔๐	.๒๖	.๐๓
ค่าเบี้ยเลี้ยง	๑๐๐,๙๗๐.๐๐	๓.๗๓	.๕๗	๒๔๔,๙๒๕.๒๔	๙.๗๑	๑.๒๔
ค่าเช่า	๕,๔๒๐.๐๐	.๒๐	.๐๔	๒๘,๔๗๕.๐๐	๑.๑๒	.๑๕
ค่าใช้จ่ายรถยนต์	๑๔๙,๙๓๒.๘๘	๕.๕๔	.๘๕	๑๘๖,๘๙๓.๘๒	๗.๔๑	.๙๕
ค่าเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๓๙,๖๓๑.๗๐	๑.๕๖	.๒๒	๓๒,๙๒๐.๒๙	๑.๓๐	.๑๗
ค่าใช้จ่ายรถแทรกเตอร์	๑๒๑,๕๑๕.๒๗	๔.๕๐	.๖๙	๒๖๘,๘๑๐.๘๔	๑๐.๕๐	๑.๓๕
ค่าเสื่อมราคารถแทรกเตอร์	-	-	-	๓๗,๖๒๕.๐๔	๑.๕๑	.๒๐
ค่ารับรอง	๒๔,๖๗๕.๐๐	.๙๑	.๑๔	๓๕,๕๔๕.๐๐	๑.๔๐	.๑๘
ค่าสมนาคุณ	๒๙,๑๘๕.๐๐	๑.๐๗	.๑๗	๒๗,๙๑๐.๐๐	๑.๑๐	.๑๔
ค่าเสบียงอาหาร	๑๓๔,๑๘๐.๐๒	๕.๕๕	.๗๖	๑๗๒,๙๖๕.๕๐	๖.๙๕	.๘๘
ค่าจ้างตัดโค่น	๕๙๓,๖๘๘.๘๐	๒๖.๗๕	๔.๖๒	๑,๐๑๔,๕๓๐.๘๐	๔๐.๒๔	๕.๒๐
ค่าปกเบิกเลือก	๑๘,๘๐๖.๖๔	.๗๐	.๑๑	๕๐,๘๔๖.๘๐	๒.๐๑	.๒๖
ค่าถากหน้าเขียง	-	-	-	๓,๐๐๐.๐๐	.๑๐	.๐๑
ค่าชดเชยอุบัติเหตุ	-	-	-	๑๐,๐๐๐.๐๐	.๔๐	.๐๕
ค่าธรรมเนียมรายต้น	๓๒๐,๗๖๐.๐๐	๑๑.๘๖	๑.๘๒	๕๕๕,๙๖๐.๐๐	๒๒.๐๕	๒.๘๕
ค่าทำทางและปรับพื้นที่	๒,๒๗๓,๐๒๑.๒๐	๘๘.๐๕	๑๒.๘๗	๒,๖๖๐,๒๐๐.๐๐	๑๐๕.๕๕	๑๓.๖๒
ค่าชักลากรวมกอง	๑,๓๐๕,๐๕๒.๖๕	๕๔.๒๖	๗.๓๙	๒,๘๐๐,๕๗๕.๙๐	๑๑๑.๑๑	๑๔.๓๕

	แปลง ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๐)			แปลง ๖ (พ.ศ. ๒๕๒๑)		
	ค่าใช้จ่ายรวม	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย	%	ค่าใช้จ่ายรวม	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย	%
ค่าชั่งลากรวมหมอน	๕,๒๑๖,๖๕๓.๑๗	๑๙๒.๙๑	๒๙.๕๖	๕,๑๒๕,๓๕๘.๘๓	๒๐๓.๓๕	๒๖.๒๕
ค่าภาคหลวง	๙๕๓,๓๙๓,๓๐	๓๕.๙๐	๕.๓๔	๑,๒๕๓,๙๓๘.๓๐	๔๙.๓๕	๖.๓๖
ค่าบำรุงป่า	๙๕๓,๓๙๓.๓๐	๓๕.๙๐	๕.๓๔	๑,๒๕๓,๙๓๘.๓๐	๔๙.๓๕	๖.๓๖
ค่าจ้างขนส่งขุง	๔,๗๒๙,๕๐๖.๖๕	๑๗๕.๙๐	๒๖.๗๗	๓,๑๕๑,๐๗๕.๘๔	๑๒๕.๐๒	๑๖.๑๔
	๑๗,๖๖๖,๙๕๐.๑๔	๖๕๓.๓๕	๑๐๐.๐๐	๑๙,๕๓๖,๒๕๖.๘๕	๗๗๕.๐๐	๑๐๐.๐๐
จำนวนไม้	๒๗,๐๔๐.๖๔ ลูกบาศก์เมตร			๒๕,๒๐๗.๕๑ ลูกบาศก์เมตร		

การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการทำไม้ต่างปีกัน

จากตัวเลขที่แสดงให้เห็น เป็นค่าใช้จ่ายของการทำไม้แปลง ๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ มีจำนวนไม้ ๘,๗๗๘ ท่อน ปริมาตร ๒๗,๐๔๐.๖๐ ลูกบาศก์เมตร ส่วนไม้แปลง ๖ ทำออกในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ จำนวนไม้ ๘,๔๒๘ ท่อน ปริมาตร ๒๕,๒๐๗.๕๑ ลูกบาศก์เมตร

จากการศึกษาข้อมูล ปรากฏว่า ค่าใช้จ่ายทั้งปีอยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน และจำนวนไม้ก็อยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่แม้กระนั้น ค่าใช้จ่ายในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ก็สูงกว่าปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ประมาณ ๒ ล้านบาท ทั้ง ๆ ที่จำนวนไม้ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ น้อยกว่าปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ประมาณ ๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ เพราะว่าในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ มีผลกระทบจากภาวะทางเศรษฐกิจ อัตราค่าจ้างราคาสินค้าอยู่ในอัตราสูงขึ้นทั้งสิ้น และจากการเปลี่ยนแปลงสูตรการคำนวณปริมาตรเนื้อไม้ของทางราชการก็มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นด้วย

ซึ่งแต่เดิมทางราชการใช้สูตรคำนวณปริมาตรไม้ขุงแบบ Quarter Girth

$$[V = \left(\frac{G}{4}\right)^2 \times L]$$
 ต่อมาในปีนั้นได้บังคับให้เปลี่ยนเป็นใช้สูตร True Volume Full Measurement

$$(V = \pi r^2 \times L)$$
 (ดูคำอธิบายสูตรในหน้า ๗)

ปริมาตรไม้จากสูตรเก่า ๑ ม.^๓ จะเท่ากับปริมาตรตามสูตรใหม่ ๑.๒๗๕ ม.^๓ การชำระเงินค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตลอดจนค่าแรงงานต่าง ๆ จึงต้องสูงขึ้นอีกประมาณ ๒๗ เปอร์เซ็นต์ ในการจ้างงานจะคิดค่าจ้างให้ตามปริมาณลูกบาศก์เมตรของไม้ที่ทำ ในเมื่อเปลี่ยนสูตรการคำนวณปริมาตรไม้ ทำให้ได้เนื้อไม้มากขึ้น ค่าใช้จ่ายก็เพิ่มขึ้นตามปริมาตรเนื้อไม้นั้น จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ สูงกว่าในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ดังนั้น เมื่อนำจำนวนไม้ที่ทำออกมาคำนวณค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหน่วยแล้ว ปรากฏว่าแทบทุกรายการค่าใช้จ่ายอยู่ในอัตราที่สูงกว่าในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เกือบทั้งสิ้น จะมีบางรายการเฉพาะที่ค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับจำนวนไม้ที่ทำออกเท่านั้น เช่น ค่าชักลากไม้รวมหมอน ค่าลำเลียงขนส่งซุง ซึ่งได้มีสัญญากำหนดให้ใช้สูตรเก่าอยู่แล้ว

๑. ค่าชักลากไม้เข้าหมอน การชักลากไม้ในช่วงนี้จะต้องใช้รถยนต์ลากไม้ทุกท่อนที่ติดราชักลากไม้แล้วมารวมกองไว้ที่หมอนไม้ ค่าใช้จ่ายในการชักลากมารวมหมอนจึงต้องสูงหรือต่ำตามจำนวนไม้

๒. ค่าลำเลียงขนส่งไม้ซุง หมายถึงค่าใช้จ่ายในการลำเลียงขนส่งไม้ซุงจากหมอนไม้ส่งไปยังโรงงาน ภูไม้ หรือที่อื่น ๆ ภายหลังจากจัดสรรไม้ซุง เมื่อเทียบกับค่าชักลากรวมหมอน จะเห็นว่าอัตราค่าใช้จ่ายที่ต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการลำเลียงขนส่งซุงนี้ไม่ต้องขนส่งซุงทุกท่อนดังเช่นการชักลากรวมหมอน จะขนส่งซุงเฉพาะไม้ที่ได้รับการคัดเกรดคุณภาพที่จะนำไปใช้งานเท่านั้น จะต้องจัดสรรไม้ซุงไว้ส่วนหนึ่งเพื่อขายให้กับโรงเลื่อยในท้องถิ่น ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ภาวะนั้นมันขึ้นราคาซึ่งเป็นผลกระทบที่ค่าขนส่งไม้ซุงมีราคาสูงขึ้นจากเดิมมากในปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นช่วงเวลาแห่งการลำเลียงขนส่งไม้ซุงพอดี แต่ก็เป็นไปได้ที่บางครั้งค่าลำเลียงขนส่งซุงกลับมีอัตราต่ำ ทั้งนี้เนื่องมาจากการแข่งขันของผู้รับจ้างในการประกวดราคาค่าจ้างลำเลียง จึงทำให้ค่าใช้จ่ายประเภทนี้มิได้สูงตามภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น

๓. ค่าจ้างชักลากไม้รวมกอง จากค่าใช้จ่ายต่อหน่วยมีค่าใช้จ่ายที่ต่างกันประมาณ ๖๐ บาท ทั้ง ๆ ที่ไม้ก็มีจำนวนเกือบใกล้เคียงกัน และในสภาพพื้นที่ เป็นป่าประเภทเดียวกัน เพราะพื้นที่การทำไม้ แปลง ๕ แปลง ๖ เป็นพื้นที่ต่อกัน จึงมีสภาพการทำไม้ที่เหมือนกัน แต่การที่ค่าจ้างชักลากไม้รวมกองต่างกันมากกว่า ๖ เปอร์เซ็นต์ เช่นนี้ เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นจากผลกระทบเรื่องน้ำมัน จึงต้องมีการปรับราคาค่าจ้างชักลากไม้สูงขึ้น เมื่อนำมาถัวเฉลี่ยกับปริมาตรไม้แล้วจึงทำให้ค่าใช้จ่ายต่อลูกบาศก์เมตรสูงกว่ากันมาก

๔. ค่าจ้างตัดโค่น คิดอัตราค่าจ้างให้เป็นลูกบาศก์เมตร ตามบัญชีจะเห็นได้ว่า ค่าจ้างตัดโค่นไม้แปลง ๖ มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าแปลง ๕ เป็นเพราะมีการปรับปรุงอัตราค่าจ้างตัดโค่นไม้แปลง ๖ ให้มีอัตราสูงกว่าไม้แปลง ๕ การตัดโค่นไม้ในที่ยากลำบากจะเกิดปัญหาอยู่เสมอ เช่น เลื่อยยนต์เสียบ่อยครั้ง ต้นไม้หนีบใบเลื่อยได้รับความเสียหาย การขึ้นไปตัดโค่นไม้บนเขายังสูงขึ้น ก็ยิ่งเสี่ยงอันตรายมาก ต้องเดินทางไปด้วยความยากลำบาก ต้องระมัดระวังมาก ปัญหาดังกล่าว เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้รับจ้างร้องขอให้ปรับราคาค่าจ้างขึ้นไปจากเดิม และในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ภาวะค่าครองชีพสูง ราคาสินค้าสูง จึงทำให้ค่าใช้จ่ายไม้แปลงนี้มีอัตราสูงมาก

๕. ค่าปอกเปลือก ค่าใช้จ่ายในการปอกเปลือกต้นไม้มีเปอร์เซ็นต์น้อยมาก และจำเป็นสำหรับไม้บางชนิดเท่านั้น เช่น ตะเคียนทอง ชัน กะบาก มะกัม เป็นต้น เหตุที่ต้องปอกเปลือกออกเมื่อได้โค่นลงแล้ว ไม้ล้มอยู่กับพื้นนาน ๆ จะทำให้มอด ปลวก และแมลงพวกคั้ง เจาะกัดไม้เป็นรูเสียหายจนถึงเนื้อไม้ข้างในได้ จึงต้องปอกเปลือกออกให้หมดโดยเร็ว แมลงชอบกัดกินเฉพาะ ไม้บางชนิดเท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องปอกเปลือกไม้ทุกชนิด

เปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ค่าใช้จ่ายในการทำไม้ของ ป่า ก.

จาก ตาราง ๒ ได้แสดงเปอร์เซ็นต์ค่าใช้จ่ายของการทำไม้แต่ละแปลงไว้แล้ว โดยที่ในป่า ก. นี้มีความยากลำบากในการทำไม้เพียงขั้นตอนการทำไม้ในป่าเพียง ๓ รายการ ก็มีเปอร์เซ็นต์ค่าใช้จ่ายเกินกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะขออธิบายประกอบความเข้าใจ ดังนี้

๑. ค่าชักลากรวมกองในป่า การชักลากรวมกองในป่า ก. นี้จะต้องใช้ทั้งกำลังงานของสัตว์และเครื่องจักรกลประกอบกัน หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่สภาพภูมิประเทศ ค่าใช้จ่ายในการชักลากไม้จึงเป็นค่าใช้จ่ายรวมทั้งค่าจ้างช้าง ค่าจ้างรถแทรกเตอร์ และค่าจ้างรถสก็ดเตอร์ ช้างนับว่าเป็นกำลังสำคัญสำหรับการชักลากไม้ในที่ยากลำบาก บางครั้งไม่อาจใช้รถแทรกเตอร์หรือรถสก็ดเตอร์เข้าไปดึงออกมาได้ ต้องใช้ความสามารถของช้างเท่านั้น ค่าจ้างช้างชักลากจ้างได้ในราคาลูกบาศก์เมตรละ ๗๐ - ๑๒๐ บาท แล้วแต่ความยากง่ายในการดึงไม้ ค่าจ้างชักลากไม้รวมกองจึงอาจแตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและอุปกรณ์ที่ใช้

๒. ค่าชกแลกรวมหมอน ผู้รับจ้างจะพิจารณาทางชกแลกไม้เป็นหลักในการคำนวณว่าจะต้องชกแลกด้วยระยะทางเท่าใด เป็นทางตีกีโกลเมตร ทางปานกลางก็กีโกลเมตร ใน ป่า ก. นี้ ทางชกแลกจะต้องขึ้นลงภูเขาอยู่ตลอดเวลา เพราะทางส่วนใหญ่จะตัดผ่านภูเขาหรือเลียบบเชิงเขา ทำให้เครื่องยนต์สึกหรอมาก ต้องซ่อมหรือเปลี่ยนอยู่เสมอ การบรรทุกไม้แต่ละเที่ยวก็บรรทุกไม้ได้น้อย ถ้าบรรทุกมากไปจะทำให้เกินกำลังเครื่องยนต์ ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย อาจก่อให้เกิดความเสียหาย และงานต้องหยุดชะงักไปด้วย การจ้างงานในขั้นตอนนี้จึงต้องปรับค่าจ้างให้สูงขึ้นเพื่อคุ้มกับค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างด้วย

๓. ค่าทำทางชกแลกไม้ ทางชกแลกไม้ในป่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทางชกแลกไม้เป็นทางเดียวที่จะนำไม้ออกมาจากป่าได้ การทำทางชกแลกไม้เป็นการลงทุนสูง แต่ก็ต้องยอมลงทุนทางชกแลกไม้ในป่าแม้จะเป็นเพียงทางลำลอง แต่ก็ยังเป็นเส้นทางสำคัญ เป็นเส้นทางล่าเหยื่ออาหาร เป็นเส้นทางสำหรับเดินทางเข้าไปทำไม้ เป็นเส้นทางนำไม้ออกจากป่า ค่าใช้จ่ายในการทำทางชกแลกไม้จึงเป็นค่าใช้จ่ายหลักอย่างหนึ่ง ผู้ทำไม้จะต้องลงทุน โดยปกติผู้รับสัมปทานจะต้องทำทางชกแลกไม้ต่อเนื่องกัน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการตัดทางขึ้นใหม่ให้น้อยลง ถ้าทำต่อเนื่องกันก็สามารถใช้เส้นทางเดิมได้เพียงแต่ตัดเพิ่มเติมให้ยาวขึ้นอีกเท่านั้น แต่ถ้าแปลงใดเป็นแปลงที่เริ่มต้น จะต้องทำทางขึ้นใหม่ทั้งสาย ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

ทางชกแลกใน ป่า ก. ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำทางสูง เพราะสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา ตัดทางได้ยาก ต้องใช้เครื่องจักรกลที่มีประสิทธิภาพสูง การตัดทางหลักนี้เรียกว่าทางยืน ต้องจ้างผู้ชำนาญทำทางชนิดนี้โดยใช้รถแทรกเตอร์ดินตะขบเป็นเครื่องมือ ค่าจ้างประมาณกีโกลเมตร ละ ๒๔,๐๐๐ - ๓๕,๐๐๐ บาท^๑ แล้วแต่ความยากง่าย ทางที่แยกจากทางยืนเข้าไปหาท่อนไม้ที่จะชกแลกไม้ ออก เรียกว่า ทางซอย ทางชนิดนี้อาจจ้างได้ในราคาถูกลง เพราะเป็นทางชั่วคราว ใช้งานเพียงเล็กน้อย

ในระหว่างชกแลกไม้ต้องมีการซ่อมทางชกแลกไม้ตลอดปี เมื่อเกิดฝนตกหนักในฤดูฝนทำให้ทางเป็นหลุมเป็นบ่อ หรือเกิดอุทกภัยน้ำป่าไหลบ่า น้ำไหลลงลำห้วยไม่ทันท่วมทางชกแลกไม้ เกิดชำรุดเสียหาย จะต้องเร่งซ่อมทางทันที มิฉะนั้น จะทำให้การทำงานหยุดชะงัก

^๑ สัมภาษณ์ ผู้รับจ้างทำทางชกแลกไม้, ๑๐ เมษายน ๒๕๒๒.

การตัดทางซีกลากไม้โดยแทรกเตอรัดินตะขาม

ในฤดูฝนดินจะ ถล่มทับทางอยู่เสมอ

รถแทรกเตอร์กำลังเกรตซ่อมทางใหม่

การซ่อมทางนี้จะไม่อาจกำหนดราคาค่าจ้าง เป็นกิโลเมตร แต่กำหนดอัตราค่าจ้าง เป็นรายชั่วโมง การทำงาน โดยต้องเสียค่าจ้างในอัตราชั่วโมงละประมาณ ๔๐๐ บาท^๑ สำหรับรถแทรกเตอร์ ขนาดกลาง

๕. ค่าจ้างขนส่งขุง เป็นการลำเลียงไม้ขุงไปยังจุดหมายปลายทางเพื่อจำหน่ายต่อไป หรือนำไปเพื่อใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการ เช่น ส่งเข้าบ่อนโรงงานไม้อัด บ่อนโรงเลื่อย หรือส่งไปเก็บเจ้าอยู่เพื่อจำหน่าย การลำเลียงขนส่งเป็นการขนส่งระยะไกล ตามปกติจะคำนวณค่าจ้าง ลำเลียงต่อลูกบาศก์เมตรตามระยะทางขนส่ง เส้นทางที่ลำเลียงแม้ว่าส่วนใหญ่จะใช้เส้นทางหลวง แผ่นดินซึ่งเป็นทางลาดยาง สะดวกในการขนส่งมากกว่าทางในป่า ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าน้ำมัน ค่าซ่อมแซมรถ ค่าสึกหรอ ค่าเครื่องอะไหล่ ฯลฯ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ผู้ลำเลียงขนส่ง อาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจำบังอีกส่วนหนึ่งในระหว่างการเดินทาง เพื่อจ่ายเป็นค่าบริการในการผ่าน ค่านตรวจต่าง ๆ ประมาณว่าจะต้องใช้เงินประเภทนี้ในการเดินทางเที่ยวหนึ่ง ๆ ประมาณ ๕๐๐ บาท^๒ ดังนั้น เมื่อมีการจ้างงานผู้รับจ้างจึงต้องบวกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จะต้องเสียในเรื่องนี้เข้าไปด้วย

ส่วนการทำไม้ในป่า ข. แปลง ๗ และ แปลง ๘ (ดู ตาราง ๓ ประกอบ) เป็นค่าใช้จ่ายของการทำไม้ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ สำหรับแปลง ๗ โดยมีจำนวนไม้ ๒,๗๔๕.๗๕ ลูกบาศก์เมตร และในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นการทำให้แปลง ๘ จำนวนไม้ ๑,๔๘๖.๖๖ ลูกบาศก์เมตร

จากการเปรียบเทียบอัตราส่วนกันแล้ว แปลง ๗ มีจำนวนไม้มากกว่าแปลง ๘ ประมาณ ๑ เพอร์เซ็นต์ และมีค่าใช้จ่ายแปลง ๘ : แปลง ๗ มีอัตราส่วนเท่ากับ ๑ : ๑.๕๕ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีอัตราสูงต่ำถี่ เฉลี่ยใกล้เคียง และเปอร์เซ็นต์ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีอัตราเหมาะสมที่จะเป็นไปเช่นนั้น เพราะในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ มีการทำไม้ออกจากป่ามากกว่าปี พ.ศ.๒๕๒๑ ค่าใช้จ่ายจึงผันแปรไปตามจำนวนไม้ด้วย ส่วนในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ มีการทำไม้ออกน้อย ค่าใช้จ่ายตามที่กล่าว

^๑ สัมภาษณ์ ผู้รับจ้างซ่อมทางชักลากไม้รายชั่วโมง, ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๒.

^๒ สัมภาษณ์ ผู้รับจ้างลำเลียงขนส่งไม้ขุง, ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๒๒.

โดยทั่วไปแล้ว มีอัตราต่ำกว่า แต่ก็มียางรายการที่สูงกว่า เช่น ค่าภาคหลวง และค่าบำรุงป่า เป็นเพราะในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้เปลี่ยนมาใช้สูตรคำนวณหาเนื้อไม้ใหม่

ป่า ข.

(ตาราง ๓)

	แปลง ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๐)			แปลง ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๑)		
	ค่าใช้จ่ายรวม	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย	%	ค่าใช้จ่ายรวม	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย	%
ค่าหมายแนวป่า	๑๐,๐๐๐.๐๐	๓.๕๘	.๕๒	๑๐,๐๐๐.๐๐	๕.๐๓	.๖๔
เงินเดือน	๔๘๑,๖๓๖.๓๔	๑๗๒.๘๔	๒๐.๐๔	๔๘๔,๔๗๙.๖๗	๒๔๘.๙๐	๓๑.๘๓
ค่าแรงงาน	๔๓,๘๓๕.๘๔	๑๕.๗๓	๑.๘๓	๒๔,๕๒๐.๖๔	๑๒.๓๔	๑.๕๘
ค่าล่วงเวลา	๓๒๗.๕๐	.๑๒	.๐๑	๑๒๗.๕๐	.๐๖	.๐๑
ค่าเบี้ยเลี้ยง	๖๕,๗๓๘.๘๑	๒๓.๖๐	๒.๗๔	๔๒,๘๓๔.๐๑	๒๑.๕๖	๒.๗๗
ค่าเช่า	๒,๑๐๖.๗๔	.๗๕	.๐๙	๑,๘๖๑.๗๔	.๙๔	.๑๒
ค่าใช้จ่ายรถยนต์	๒๑๖,๒๕๒.๕๒	๗๗.๖๒	๙.๐๐	๙๘,๗๒๐.๔๗	๔๙.๖๙	๖.๓๕
ค่าเครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	๖๗๒.๐๐	.๒๔	.๐๓	๑,๑๙๗.๕๐	.๖๐	.๐๘
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	๔,๓๓๐.๒๕	๑.๕๕	.๑๘	๒,๒๒๖.๗๕	๑.๑๒	.๑๔
ค่าเสบียงอาหาร	๒๘,๘๙๐.๒๕	๑๐.๓๗	๑.๒๐	๑๙,๑๒๖.๒๕	๙.๖๓	๑.๒๓
ค่าใช้จ่ายรถแทรกเตอร์	-	-	-	-	-	-
ค่ารับรอง	๗,๑๐๓.๗๕	๒.๕๕	.๓๐	๑๓,๗๖๘.๒๕	๖.๘๓	.๘๙
ค่าสมนาคุณ	๙,๗๐๐.๐๐	๓.๕๘	.๔๐	๑๕,๙๑๒.๐๐	๘.๐๐	๑.๐๒
ค่าตัดโค่น	๗๔,๐๒๕.๐๒	๒๖.๕๗	๓.๐๘	๓๗,๘๐๓.๐๕	๑๙.๐๔	๒.๔๓
ค่าปรับไม้	๕๐๐.๐๐	.๓๒	.๐๔	๑,๕๐๐.๐๐	.๗๖	.๑๐
ค่าธรรมเนียมรายต้น	๔๗,๑๐๓.๖๐	๑๖.๙๐	๑.๙๖	๖๕,๕๒๐.๐๐	๓๒.๙๘	๔.๒๒

	แปลง ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๐)			แปลง ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๑)		
	ค่าใช้จ่ายรวม	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย	%	ค่าใช้จ่ายรวม	ค่าใช้จ่ายต่อหน่วย	%
ค่าชกกลากรวมกองในป่า	๑๔๗,๘๗๗.๕๐	๗๑.๐๓	๘.๒๔	๑๔๕,๓๓๕.๔๘	๗๓.๑๖	๙.๓๖
ค่าทำทางและปรับพื้นที่	๖๕๕,๕๐๕.๑๐	๒๓๑.๗๑	๒๖.๘๗	๑๕๐,๖๗๕.๑๐	๗๕.๘๔	๙.๗๐
ค่าภาคหลวง	๘๔,๑๕๙.๑๐	๓๐.๒๑	๓.๕๐	๘๗,๗๑๑.๘๐	๔๙.๑๘	๖.๒๙
ค่าบำรุงป่า	๘๔,๑๕๙.๑๐	๓๐.๒๑	๓.๕๐	๘๗,๗๑๑.๘๐	๔๙.๑๘	๖.๒๙
ค่าชกกลากเข้ามอ	๑๔๕,๗๓๗.๓๐	๖๙.๙๐	๘.๑๑	๑๒๑,๘๖๒.๗๑	๖๑.๓๔	๗.๘๘
ค่าจ้างขนขุง	๒๐๒,๖๕๘.๑๕	๗๒.๗๕	๘.๔๔	๑๑๐,๕๕๑.๓๕	๕๕.๖๗	๗.๑๒
	๒,๕๐๑,๗๐๙.๐๓	๘๖๑.๓๒	๑๐๐.๐๐	๑,๕๕๓,๕๘๒.๒๒	๘๒๗.๒๒	๑๐๐.๐๐
จำนวนไม้	๒,๗๘๕.๗๕ ลูกบาศก์เมตร			๑,๘๘๖.๖๖ ลูกบาศก์เมตร		

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การทำไม้เป็นธุรกิจอุตสาหกรรมที่้องดำเนินการภายใต้ระเบียบและกฎหมายที่ย่างยากสลับซับซ้อน ภายใต้เงื่อนไขข้อบังคับในสัญญาสัมปทาน ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่หลายฝ่าย จึงต้องดำเนินงานให้แล้วเสร็จทันตามฤดูกาลในลักษณะภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงเกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อยู่เสมอ ผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวกับการทำไม้จะต้องพยายามศึกษาให้เข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ ตลอดจนรู้ถึงระเบียบและกฎหมาย วิธีการในการดำเนินงานทำ ไม้มิให้เกิดข้อขัดข้องขึ้นได้ เมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคไม่ว่าจะหลีกเลี่ยงได้หรือไม่ก็ตาม ต้องพยายามแก้ไขปัญหาดัง ๆ ให้ลุล่วงไปด้วยดี จากการศึกษาได้ทราบถึงอุปสรรคในการทำไม้ว่ามีเรื่องใหญ่ ๆ เกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

เงินทุน

การทำไม้ นับเป็นธุรกิจที่ต้องลงทุนสูงมากอย่างหนึ่ง ส่วนใหญ่จะเป็นค่าเครื่องมือ เครื่องจักร เครื่องใช้ ค่าน้ำมัน เชื้อเพลิงและค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น ดังปรากฏรายละเอียดใน บัญชีค่าใช้จ่ายดังกล่าวแล้วข้างต้น ดังนั้น ผู้รับสัมปทานจะต้องเตรียมเงินลงทุนสำหรับใช้จ่ายไว้ ให้เพียงพอ สำหรับเครื่องจักรกลบางอย่าง เช่น รถแทรกเตอร์ดินตะขำบ รถยนต์ชักลากไม้ ซึ่ง เป็นทรัพย์สินที่มีราคาสูงมาก ผู้รับสัมปทานจึงอาจจะจ้างผู้อื่นไปทำงานตามฤดูกาล เป็นการ ลดวงเงินลงทุนให้หน่อยลง และลดภาระในการควบคุมงานให้หน่อยลง อย่างไรก็ตาม เงินลงทุนใน การทำไม้จะสามารถหมุนเวียนคืนมาได้ภายในเวลาประมาณ ๖ เดือน ถึง ๑ ปี เมื่อสามารถ จำหน่ายไม้ขุงได้

ในกรณีที่ เป็นผู้รับจ้างในงานแต่ละขั้นตอน ก็จำเป็นต้องมีทุนสำรองไว้ในการซื้ออุปกรณ์ ต่าง ๆ ด้วย เช่น รับจ้างตัดโค่นก็ต้องมีเลื่อยยนต์ รับจ้างชักลากและขนส่งไม้ ก็ต้องมีรถลากไม้ เป็นต้น แต่ผู้รับจ้างตามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ก็ได้หมายความว่า จะต้องซื้ออุปกรณ์มากจนเพียงพอ กับการทำงานนั้น เพราะผู้รับจ้างเหมาะจะรับงานไปจ้างรายย่อย ๆ ที่มีเครื่องมือหน่อยขึ้นไม่อาจเป็น ผู้รับเหมาเองได้อีกต่อหนึ่ง ดังนั้นผู้รับเหมาจึงอาจมีอุปกรณ์เพียงบางส่วนได้ เพื่อไว้ดำเนินงาน เองหรือเพื่อสำรองไว้ใช้ในคราวที่ต้องเร่งทำงานโดยรีบด่วน หรือเมื่อเกิดอุปสรรคของผู้รับจ้าง อื่น ๆ ชัดชัด นอกจากนั้นผู้รับเหมายังต้องมีเงินทุนสำรองเพื่อไว้ใช้จ่ายในระหว่างดำเนินงานอีก ด้วย ซึ่งการลงทุนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะงานและปริมาณงานที่ทำ

ธรรมชาติ

ธรรมชาติ หมายถึงลักษณะภูมิประเทศและดินฟ้าอากาศ นับว่ามีบทบาทสำคัญต่องาน ทำไม้ เพราะไม่อาจบังคับให้เป็นไปตามความต้องการได้ เมื่อจำเป็นต้องทำไม้ออกจากป่าให้ได้ ก็จะต้องปรับวิธีการและสภาพการทำไม้ให้เข้ากับธรรมชาติของท้องที่นั้น อันได้แก่

๑. ภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศมีส่วนช่วยในการที่จะทำไม้ออกจากป่าได้เร็วหรือ

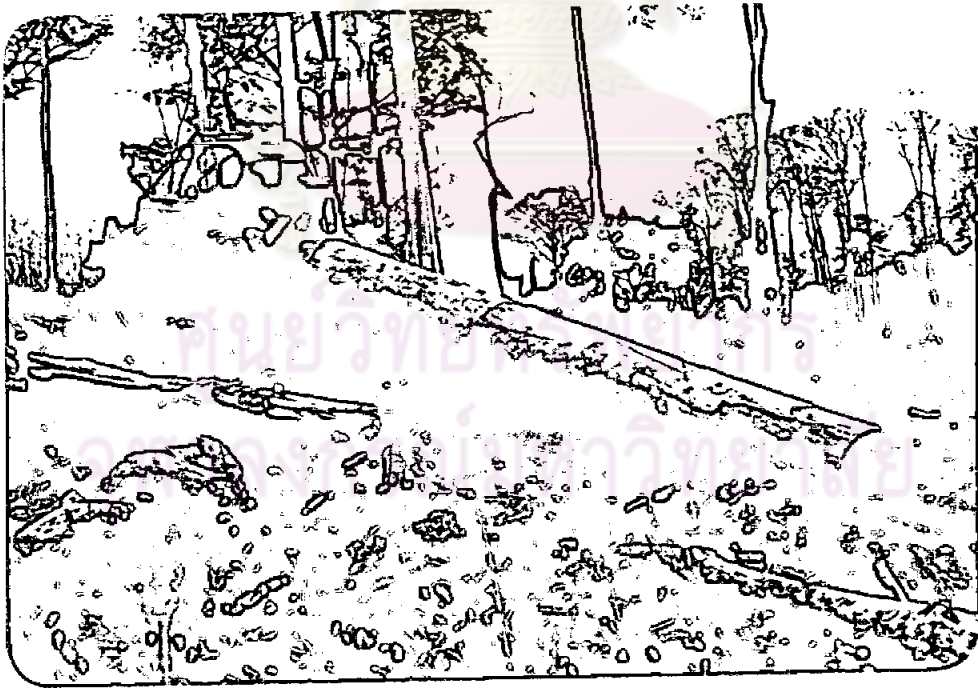
ซ้ำ ถ้าสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบ หรือมีสภาพเอื้ออำนวยให้แล้ว จะทำไม้ออกมาได้ง่าย รวดเร็ว ไม่ต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำไม้มากมาย แต่ถ้าภูมิประเทศยากลำบาก เป็นภูเขาหรือที่สูงชัน เมื่อเทียบการทำไม้แล้ว ระหว่างพื้นที่ ๒ แห่ง นี้ จะมีลักษณะการทำไม้ที่แตกต่างกันอย่างมากมาย เพียงการถontonต่อซีกลากออกมาพื้นที่ราบจะใช้รถซีกลากไม้เข้าไปรับไม้ขึ้นรถเลยก็ทำได้ เพราะมีพื้นที่กว้างพอที่รถซีกลากไม้จะเข้าไปดึงไม้ได้ง่าย แต่ถ้าเป็นบนภูเขาสูงชันก็จำเป็นต้องตัดทางเข้าไปเป็นแนวทางให้รถสก็ดเคอร์เข้าไปดึงไม้ขึ้นออกมา บางครั้งพื้นที่สูงชันหรือยากลำบากเกินกว่ารถสก็ดเคอร์จะทำงานได้ ก็ต้องใช้ช้างเข้าไปดึงไม้มาวางไว้ยังที่ที่รถสก็ดเคอร์จะเข้าไปลากไม้ขึ้นถึง แล้วใช้รถสก็ดเคอร์ขนลากต่อจากช้างไปรวมกองไว้ และถ้าไม้ท่อนใดที่อยู่ในที่ลำบากมาก เช่น คัดแ่งหินหรืออยู่ในที่สูงชันมากเกินไป เมื่อใช้ช้างเข้าไปดึงไม้ออกมา แต่ด้วยความยากลำบากนี้เองอาจทำให้ช้างพลัดพลัดตกลงเขาลงมาถึงแก่ความตายได้ หรือแม้แต่ใช้รถสก็ดเคอร์เข้าไปดึงไม้ บางครั้งอาจเกิดอุบัติเหตุตกลงเขาลงมา ทำให้รถเสียหายต้องหยุดงานชั่วคราวเพื่อซ่อมแซม หรือการซีกลากไม้ซึ่งทางวิ่งบนเขาจะมีลักษณะเป็นเนินชันเขาลงเขาอยู่ตลอดเส้นทาง ทำให้รถลากไม้ต้องบรรทุกได้ปริมาณไม้ต่อเที่ยวน้อยลง จึงจำเป็นต้องใช้รถลากไม้หลาย ๆ คัน จึงจะลากไม้ออกจากป่าได้ทันเวลา

การตัดทางซีกลากไม้ยังมีความยากลำบากมาก เพราะในการตัดทางถ้าตัดทางเสี่ยงดินเขาไปไม่ได้ เพราะเป็นตาดหินหรือหินแกร่งมาก ต้องระเบิด ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ผู้ตัดทางก็ต้องเสี่ยงตัดทางขึ้นไปบนสันเขา ผู้รับสัมปทานจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงการตัดทางบนสันเขาให้มากที่สุด เพราะทางแบบนี้ยากที่จะดึงไม้จากลำห้วยขึ้นไปหาเส้นทางบนสันเขาได้ การวิ่งรถบนทางประเภทนี้ต้องแก้ไขโดยการใช้รถลากไม้ที่มีกำลังดี ๆ วิ่งขึ้นลงบนทางเหล่านี้ ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องยนต์ก่อนออกวิ่งทุกครั้ง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

๒. ฤดูกาล เป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุด และไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การทำไม้จึงต้องจัดการดำเนินงานให้เหมาะสมกับฤดูกาล งานที่ต้องใช้ช้างลากไม้ควรจะเริ่มตัดโค่นในต้นฤดูฝน เพื่อให้ช้างซีกลากไม้ออกมาในระหว่างฤดูฝน ส่วนงานที่ต้องใช้รถสก็ดเคอร์ หรือรถแทร็กเคอร์

ช้างกำลังตั้งไม้ขึ้นจากลำห้วย

รถ สกัดเตอร์ กำลัง ลากไม้ไปรวมหมอน

ควรลงมือตัดโคนปลายฤดูฝนเพื่อให้รถเข้าทำงานได้ในฤดูแล้ง เมื่อเริ่มลงมือทำงานกันแล้วจะต้องอยู่ในภาวะเร่งรีบตลอดเวลา เพราะยังมีงานอีกหลายขั้นตอนรออยู่ คือการชักลากไม้ที่ตัดโคนแล้วออกมารวมกอง ตลอดจนนำไม้ออกจากป่าไปยังหมอนไม้ หากไม้ออกจากป่าได้เร็วเท่าใดนับว่าเป็นผลดีต่อผู้ทำไม้เท่านั้นผู้ทำไม้พยายามทำงานอย่างรวดเร็วเพื่อหลีกเลี่ยงการต้องเผชิญกับฤดูฝน เมื่อฤดูฝนมาถึงคนทำงานในป่าจะต้องได้รับความลำบากมาก เส้นทางชักลากไม้เปรียบเสมือนเส้นชีวิตของคนงานในป่า เพราะเป็นเส้นทางลำเลียงเสบียงอาหาร กำส่งคน ช่วงใดที่มีฝนตกติด ๆ กันหลาย ๆ วัน หรือน้ำฝนตกหนัก ๆ เส้นทางนี้จะใช้ไม่ได้ เพราะเส้นทางชักลากไม้จะสร้างไว้เป็นทางใช้ชั่วคราวเท่านั้น มีใช้ทางที่ถาวร จึงได้รับความเสียหายจากฝนที่ตกลงมาอยู่เนื่อง ๆ บางครั้งฝนก็ตกผิดฤดูกาล คือตกเร็วกว่ากำหนด หรือในฤดูที่ฝนไม่ควรจะตกก็ตก เมื่อเคลื่อนย้ายคนและรถเข้าไปอยู่ในป่าแล้ว ถ้าฝนตกมากกว่าปกติจะเกิดอุทกภัยหรือน้ำป่าท่วมทำให้ทางคมนาคมในป่าถูกตัดขาด จึงจำเป็นต้องเตรียมเสบียงอาหารสำหรับคนงานใช้ให้เพียงพอตลอดฤดูฝน เพื่อคนที่ทำงานในป่าสามารถทำงานได้ หากเสบียงอาหารไม่เพียงพอจะทำให้งานต้องหยุดชะงัก ทางบางสายกำลังตัดทางยังไม่แล้วเสร็จไม่สามารถให้รถผ่านไปได้ หากคนทำงานในป่าต้องการออกจากป่า หรือเข้าไปส่งเสบียงอาหารก็ต้องเดินโดยใช้ช้างบรรทุกเสบียงซึ่งใช้เวลาเป็นวัน ๆ การชักลากรวมกองถ้าต้องใช้รถแทรกเตอร์จะทำงานไม่ได้เพราะฝนตกมากทำให้ดินอ่อน เมื่อรถแทรกเตอร์ทำงานจะทำให้ดินถล่มเป็นหลุมลึก หรือรถสิ้นไกล ถ้าเป็นงานที่ต้องเร่งด่วนอาจใช้ช้างบางเชือกที่มีความชำนาญงานเข้าทำงานแทน ถ้าต้องทำทางชักลากไม้ในป่านั้น ๆ ด้วยแล้วจะต้องเริ่มทำทางก่อนฤดูฝน และทำให้เสร็จสิ้นก่อนฝนตกชุก มิฉะนั้นจะต้องหยุดทำทางไว้ก่อน เพราะทางที่เริ่มทำไว้นั้นดินยังเกาะตัวกันไม่แน่น เมื่อถูกฝนชะจะกลายเป็นโคลนเลนรถแทรกเตอร์ไม่อาจวิ่งได้ ต้องรองจนกว่าดินจะแห้งจึงเริ่มทำกันใหม่ซ้ำต้องข่อมทางเก่าที่ทำมาแล้วด้วย ซึ่งบางครั้งไม่อาจจะข่อมทางนั้นได้เนื่องจากดินอ่อนเกินไป จำเป็นต้องตัดทางใหม่ที่ง่ายกว่าก็ต้องทำ ซึ่งเสียทั้งเวลา แรงงานและค่าใช้จ่าย ดังนั้นในการทำงานในป่าใดจะต้องศึกษาให้ทราบว่าป่านั้นอยู่ในภาคใด มีฤดูกาลเป็นเช่นไร โดยเฉพาะฤดูฝนอันเป็นฤดูที่เป็นอุปสรรคสำคัญ เช่น ในภาคเหนือจะมีฤดูฝนอยู่ ๔ เดือน แล้ง ๘ เดือน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฤดูฝน ๖

สภาพทางในป่าห้วยฝันทก

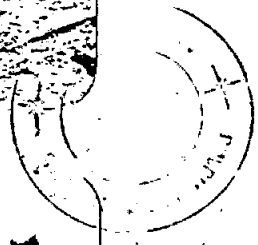
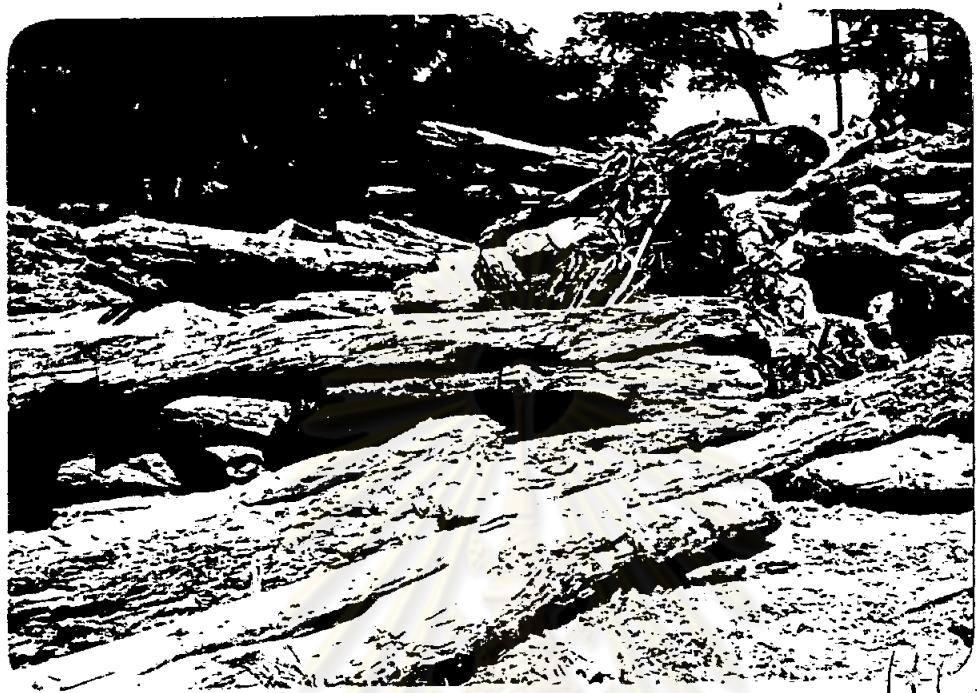
เดือน แล้ง ๖ เดือน และภาคใต้ ฤดูฝน ๔ เดือน แล้งเพียง ๓ เดือน ฉะนั้น การวางแผนงานทำไม้จำเป็นต้องคำนึงถึงฤดูกาลของแต่ละภาคด้วย

๓. ระยะเวลา เวลาที่นับเป็นสิ่งสำคัญในการทำไม้เช่นกัน ผู้รับสัมปทานทำไม้ควรกำหนดแผนงานล่วงหน้าไว้ ว่างานตอนใดจะต้องทำให้แล้วเสร็จในเดือนใด วันใด กับทั้งจะต้องเตรียมเครื่องมือ ยานพาหนะและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอ เพื่อเร่งงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในแผนงาน ระยะเวลาในการทำไม้แต่ละขั้นตอนอยู่ในช่วงสั้น ๆ ทั้งสิ้น มิได้ทำกันตลอดทั้งปี ยกตัวอย่างเช่น การชักลากไม้เข้าหมอนไม้ ระยะเวลาที่ต้องชักลากไม้เข้าหมอนไม้มีใช้เวลาดังปี ในช่วงที่หมดฤดูฝนไปแล้ว คือ ตั้งแต่เดือนมกราคม-เมษายน สภาพภูมิอากาศปลอดโปร่ง ระยะเวลาจะต้องเร่งระดมกำลังงานอย่างหนักเพื่อนำไม้ออกมาจากป่าให้หมดทุกท่อน พอถึงเดือนพฤษภาคมฤดูฝนมาถึงงานต้องแล้วเสร็จ ถ้ายังลากไม้ไม่แล้วเสร็จจะต้องทิ้งไม้นั้นไว้ในป่ารอลากในปีต่อไป ไม้นั้นจะกลายเป็นไม้ค้ำป่าเสื่อมคุณภาพเสียหาย แม้จะสามารถทำออกได้ในปีต่อมาก็ตาม แต่ราคาและคุณภาพจะตกลงไป ยิ่งถ้าเป็นไม้เนื้ออ่อนจะเสื่อมคุณภาพจนไม่อาจนำมาใช้ประโยชน์ได้ ต้องทิ้งไว้ในป่าโดยเปล่าประโยชน์

ระเบียบปฏิบัติของทางราชการ

เป็นที่ทราบกันแล้วว่า ในการทำไม้ที่ถูกต้องนั้น จะทำได้ก็โดยได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้เท่านั้น และจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎ ข้อบังคับ ต่าง ๆ มากมาย ซึ่งระเบียบวิธีปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ก่อให้เกิดความล่าช้า การทำไม้ซึ่งต้องทำงานแข่งขันกับเวลา ถ้าทำออกมาไม่ทันตามกำหนดก็จะเกิดการเสียหาย เพราะเหตุที่ขั้นตอนการทำไม้มีหลายขั้นตอน งานกว่าจะแล้วเสร็จตามขั้นตอนหนึ่ง ๆ ก็ต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นแกนสำคัญแทบจะทุกขั้นตอน นับตั้งแต่

๑. การสำรวจคัดเลือกไม้ เจ้าหน้าที่ป่าไม้เท่านั้นที่มีอำนาจสิทธิ์ขาดที่จะเลือกไม้ต้นใดให้ก็ได้ ก่อนที่เจ้าหน้าที่จะมาคัดเลือกให้จะต้องไปติดต่อยื่นเรื่องราวขอให้ส่งเจ้าหน้าที่ป่าไม้มาคัดเลือกไม้ให้ บางครั้งกว่าเจ้าหน้าที่จะมาดำเนินการให้ก็ใช้เวลาเป็นเดือน ทั้งนี้ อาจ

ลักษณะไม้เลื้อยมคณภาพหรือไม้แป

เป็นเพราะเจ้าหน้าที่ที่จะทำการคัดเลือกไม้มีน้อย เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การทำไม้ไม่เสร็จภายในกำหนดตามฤดูกาล และเมื่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้เดินทางมาแล้วหากให้ความร่วมมือคัดเลือกไม้ให้ อย่างเต็มที่ ก็จะทำให้คัดเลือกไม้ได้เสร็จเร็วขึ้น ถ้าเจ้าหน้าที่คัดเลือกไม้ให้ช้าอาจเป็นเพราะไม้ ขำนาถป่าหรือไม้ให้ความร่วมมือ ผู้รับอนุญาตทำไม้จึงจำเป็นต้องให้ความร่วมมือ บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้คัดเลือกดีตราประจำต้นไม้อย่างเต็มที่ เพื่อให้ได้ผลงานรวดเร็ว และเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์

๒. การดีตราชักลาก ก็เช่นเดียวกับการสำรวจคัดเลือกไม้ ผู้รับสัมปทานจะต้องยื่นเรื่องราวขอพนักงานไปดีตราชักลาก และเมื่อเจ้าหน้าที่มาดีตราชักลากให้เสร็จเมื่อใดจึงจะนำไม้เคลื่อนที่ออกไปยังหมอนไม้ได้ ถ้าดีตราชักลากให้ช้า ก็จะชักลากไม้ออกจากป่าไม่ทันฤดูกาล หลังจากดีตราชักลากแล้วจะต้องส่งบัญชีการดีตราชักลากรายงานให้ป่าไม้เขตตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ป่าไม้เขตจะต้องเสียเวลาตรวจสอบความถูกต้องก่อน แล้วจึงจะส่งบัญชีไปให้ป่าไม้จังหวัด เรียกเก็บเงินค่าภาคหลวงได้ บางครั้งไม้ที่ดีตราชักมากออกมาถึงหมอนไม้แล้วเป็นเวลานาน แต่ยังไม่ดีตราภาคหลวงไม่ได้เพราะผู้ดีตราชักลากยังไม่ส่งรายงานการดีตราชักลาก หรือต้องรอการตรวจสอบบัญชีไม้ ถ้าเจ้าหน้าที่ป่าไม้คนใดได้สังเกตเห็นความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้รับอนุญาต เนื่องจากการที่ปฏิบัติงานล่าช้า ให้ความเห็นใจร่วมรับผิดชอบกับผู้ทำไม้ด้วย ก็จะเร่งดำเนินการจัดทำบัญชีและรายงานป่าไม้เขตโดยรวดเร็ว ผู้รับอนุญาตก็จะดีตราชำระเงินค่าภาคหลวงได้เร็ว

๓. การดีตราภาคหลวง การประทับตราภาคหลวงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ประจำจังหวัด และการดีตราภาคหลวงก็เพื่อคำนวณปริมาณไม้สำหรับเป็นหลักฐานในการเรียกเก็บเงินค่าภาคหลวง เจ้าหน้าที่ป่าไม้จึงต้องตรวจสอบรูปรอยตราเดิมให้ถูกต้องแน่ชัดก่อน จึงจะลงมือประทับตราภาคหลวงได้ก็ต่อเมื่อป่าไม้เขตส่งบัญชีการดีตราชักลากมาให้ ทั้งนี้ผู้ทำไม้จะต้องคอยติดตามเรื่อง และนัดหมายกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เพื่อประทับตราภาคหลวง หลังจากผู้รับอนุญาตได้ชำระเงินค่าภาคหลวงให้ป่าไม้จังหวัดเรียบร้อยแล้วไม้จะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้รับอนุญาตตามกฎหมาย พร้อมทั้งจะนำเคลื่อนย้ายไปที่อื่นได้แล้ว

การออกไปปฏิบัติงานทุกครั้งของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เมื่อทำงานเสร็จจะต้องทำบัญชีเสนอหัวหน้างานทุกครั้งไป เมื่อหัวหน้างานตรวจสอบความถูกต้องแล้วจึงจะส่งการต่อไป บางครั้งผู้รับอนุญาตต้องเสียเวลารอคอยนานเกินสมควรทำให้งานหยุดชะงัก

๔. การออกไปเบิกทางเคลื่อนที่ไม้ การออกไปเบิกทางกำกับไม้ก็โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะควบคุมการลักลอบทำไม้ที่ไถมาโดยไม่ถูกต้องผ่านด่านไปยังที่ต่าง ๆ เจ้าของไม้จะต้องไปขอออกไปเบิกทางกำกับไม้ที่จะนำเคลื่อนที่แต่ละเที่ยวรถ เที่ยวเรือ หรือเที่ยวแพ หลังจากที่ได้ทำการบรรทุกหรือเตรียมการไว้เรียบร้อยแล้ว จึงจะไปขอไปเบิกทาง ตามระเบียบนั้นเมื่อเจ้าของไม้ขอออกไปเบิกทาง เจ้าหน้าที่ต้องไปตรวจไม้ให้ถูกต้องตรงกับคำขอเสียก่อนจึงจะออกไปเบิกทางได้ เจ้าของไม้จึงต้องให้รถลากไม้นี้บรรทุกไม้เตรียมไว้ก่อนแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ถ้าเข้าไปเบิกทางไม่ทัน รถที่ขึ้นไม้ไว้พร้อมแล้วก็เดินทางไม่ได้ต้องจอดรอ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเซ็นใบเบิกทางได้แก่ นายอำเภอ ดังนั้นการขอรับใบเบิกทางจะต้องประกอบด้วยบุคคลสองฝ่ายคือป่าไม้อำเภอ (เจ้าหน้าที่ป่าไม้) เป็นผู้เขียนใบเบิกทาง และนายอำเภอหรือปลัดอำเภอ (เจ้าหน้าที่ปกครองในท้องถิ่นนั้น) เป็นผู้เซ็นใบเบิกทาง ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อยู่ หรือบางครั้งตรงกับวันหยุดหรือเลยเวลาราชการ รถลากไม้ก็ต้องจอดรออยู่เช่นนั้นจนกว่าจะได้รับอนุญาต

อิทธิพลของเจ้าถิ่น

อิทธิพลจากผู้เป็นเจ้าถิ่นในป่ามีความสำคัญมากต่อการทำไม้ อิทธิพลนี้มักจะมาจากบุคคลในท้องถิ่นนั้น ๆ ผู้ทำไม้เมื่อเริ่มเข้าไปดำเนินงานในป่าที่ได้รับสัมปทานใหม่ ๆ บุคคลในท้องถิ่นจะไม่ให้ความร่วมมือ แต่พยายามขัดขวางทุกทางเพื่อหาผลประโยชน์ การทำงานทุกขั้นตอนมักจะต้องผ่านการตกลงยินยอมหรือได้รับประโยชน์โดยผู้มีอิทธิพล พวกนี้จะรวมตัวเป็นกลุ่มคอยข่มขู่บีบบังคับผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้รับจ้างตัดโค่น เจ้าของช้าง เจ้าของรถยนต์ซึกลาก ให้แบ่งผลประโยชน์ให้แก่ตน มิฉะนั้นจะไม่ได้รับความปลอดภัย พวกอิทธิพลนี้จะมาติดต่อขอเป็นผู้รับจ้างงานทำไม้แต่ละขั้นตอนในลักษณะผูกขาดหรือทำให้ต้องจ้างผ่านมาทางพวกเขา ซึ่งต้องจ้างในราคาแพง แล้วพวกอิทธิพลนี้จะไปจ้างคนอื่นอีกต่อหนึ่งโดยได้รับประโยชน์ด้วยการไม่ต้องทำงานเป็นลูกบาศก์เมตร

ซึ่งเรียกกันว่าหัวคิว จึงทำให้หาผู้รับจ้างได้ยาก และไม่ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ บางครั้งผู้รับอนุญาตจำเป็นต้องจ้างงานจากคนท้องถิ่น เพื่อจะได้ไม่ต้องเคลื่อนย้ายเครื่องมือในการทำงานจากที่ไกล ๆ แต่จากอิทธิพลในท้องถิ่น ไม่สามารถจ้างงานบางอย่างได้ เช่น ช่าง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำไม้ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นภูเขาสูงจะใช้เครื่องมืออย่างอื่นเข้าถึงต่อไม้ไม่ได้ จึงจำเป็นต้องหาวิธีลบล้างอิทธิพลโดยการจ้างช่างจากที่อื่นที่เคยทำงานด้วยกันมาก่อน โดยผู้รับอนุญาตจะต้องยอมเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นค่าบรรทุกช่าง หรือแม้แต่การจ้างรถยนต์ชักลากไม้ก็เช่นกัน ก็ต้องให้ผู้รับจ้างที่เคยทำงานมาด้วยกันเคลื่อนย้ายรถ และอุปกรณ์ในการชักลากไม้ขึ้นไปช่วยงาน แม้จะต้องจ้างราคาแพง แต่เขาก็ทำงานให้จนเสร็จ ก็ยังดีกว่าจ้างบุคคลในท้องถิ่นที่จะต้องจ้างราคาแพง แล้วยังต้องเสี่ยงต่อการทิ้งงาน หรือถูกขัดขวางการทำงานเมื่อไม่ยอมเพิ่มราคาให้ การแก้ไขปัญหาลักษณะนี้แม้จะเสี่ยงต่ออันตรายในการทำงานก็ต้องยอม มิฉะนั้นจะทำงานไม่ออกจากป่านั้นไม่ได้เลย

ปัญหาความมั่นคงของชาติและอิทธิพลของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

ความหมายของคำว่า "ความมั่นคงของชาติ" หมายความว่า "สภาวะที่ทำให้ประชาชนในชาติสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความมั่นใจในความปลอดภัยจากอันตรายปราศจากความตื่นกลัวและวิตกกังวลต่าง ๆ" ความมั่นคงของชาติอาจเกิดขึ้นได้หลาย ๆ ทางซึ่งความสงบทางการเมืองก็เป็นสิ่งที่แสดงถึงความมั่นคงของชาติได้ทางหนึ่ง ถ้าเมื่อใดเกิดมีเหตุที่จะก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมืองขึ้นแล้ว รัฐจะต้องเข้าควบคุมและจัดการมิให้ลุกลามขึ้นได้ เหตุที่จะก่อให้เกิดความปั่นป่วนในทางการเมืองมีองค์ประกอบหลายประการ และองค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่งก็คือผู้ที่เข้ามาก่อการกบฏหวังทำลายชาติทุกวิถีทางด้วยการพูดหรือการกระทำ ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดแก่ประชาชนในชาติ บุคคลเหล่านี้รู้จักในนามของ "ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์" บุคคลเหล่านี้จะช่องสุมกำลังคนและกำลังอาวุธอยู่ในป่า ลอบทำร้ายและข่มขู่ผู้ที่เข้าไปทำงานอยู่ในป่า เพื่อให้หนีออกไปจากที่เขาอาศัยอยู่โดยการลอบยิงให้หาคดกลัวบ้าง บาดเจ็บบ้าง ในที่สุดก็ถึงตาย ผู้ที่ทำงานอยู่ในป่าจึงอยู่ด้วยความหวาดระแวงไม่รู้ว่าจะถูกลอบทำร้ายเมื่อไร เมื่อจำต้องทำไม้ ออกตามหน้าที่ ผู้ที่ร่วมทำงานเกี่ยวกับการทำไม้บางกลุ่มก็ต้องยอมทำตามที่พวกนั้นต้องการ คือส่งเสบียงอาหารและยารักษาโรคให้บางครั้งต้องจ่ายเงินเป็นค่าคุ้มครอง เพื่อหวังความสะดวก

ในการทำงาน ผู้รับสัมปทานยังเป็นของรัฐไม่อาจกระทำเช่นนั้นได้ เพราะจะกลายเป็นการส่งเสริมซึ่งขัดกับนโยบายของรัฐที่ต้องการจะปราบพวกเหล่านี้ให้หมดไปโดยเร็ว แต่ก็ปราบอย่างเต็มที่ไม่ได้ เนื่องจากยังมีบุคคลอื่น ๆ ที่มีได้เป็นภัยอันตรายต่อชาติ เป็นประชาชนที่ทำมาหากินตามปกติ รัฐบาลเห็นว่าถ้าทำอะไรรุนแรงมากไป จะมีอันตรายไปถึงบุคคลที่ไม่รู้เห็นด้วย ในที่สุดรัฐบาลก็มีนโยบายที่จะปราบปรามอย่างจริงจังโดยสั่งปิดป่าบางแห่งที่เป็นที่ข่องสมุขของผู้ก่อการร้ายมิให้มีการเข้าออกในป่านั้น โดยมีได้รับอนุญาต ตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ และป่าโครงการบางท้องที่ บางจังหวัดก็มีปัญหาเกี่ยวกับภัยอันตรายเกิดจากการแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรงจึงต้องถูกปิดป่าไป ประมาณ ๑๐% ของป่าโครงการทั้งหมด

จากการสั่งปิดป่าของรัฐบาลนี้เอง นับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญของผู้ทำไม้เป็นอุปสรรคที่ต้องยอมรับและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดด้วย เพราะเป็นนโยบายที่จะทำให้ชาติเกิดความมั่นคง แต่เพื่อผลดีทางการปกครอง ต้องยอมเสียผลทางเศรษฐกิจบ้าง โดยที่การสั่งปิดป่าต้องทำอย่างรอบคอบ ไม้ที่ตัดโค่นแล้วต้องถูกทิ้งอยู่ในป่า เพราะการชักลากไม้ออกจากป่าต้องใช้เวลา เมื่อปิดป่าอย่างกะทันหัน เป็นเหตุให้เกิดการขาดแคลนไม้ใช้ขึ้นในประเทศ เพราะป่าดิบสลับป่าในท้องที่หลายจังหวัดถูกห้ามการทำไม้ และนำไม้ออกจากป่าอย่างสิ้นเชิง เฉพาะภาคอีสานภาคเดียวถูกปิดป่าไปถึง ๑๒ จังหวัด ภาคนี้เป็นภาคที่ตั้งของจังหวัดที่ทำไม้ออกจากป่าในปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนหลายหมื่นลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้ยังมีผลเสียจากการปิดการทำไม้ตามมาอีกมาก เช่น

๑. ไม้ได้ปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ให้ทำไม้ ออกเพื่อให้มีไม้ไว้ใช้สอยในประเทศ

๒. ไม่อาจผลิตไม้ออกป้อนความต้องการได้โดยสม่ำเสมอ ทั้ง ๆ ที่ปัจจุบันความต้องการใช้ไม้มีมากกว่าไม้ที่มีอยู่แล้ว

๓. กระทบกระเทือนต่ออาชีพการทำไม้ นับตั้งแต่เจ้าของกิจการทำไม้ และผู้มีอาชีพประกอบการต่าง ๆ ด้านทำไม้ เกิดปัญหาคนว่างงาน ทั้งในด้านการผลิต การบริโภค และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และการบริการ

๔. เป็นสาเหตุแห่งการกระตุ้นให้มีการลักลอบตัดไม้ และปฏิบัติการที่มีขอบข่ายระเบียบ และกฎหมาย

๕. ทำให้ราคาไม้พุ่งแพงขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง

๖. ทำให้เงินตราต่างประเทศรั่วไหลออกนอกประเทศมากมาย เนื่องจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ต้องสั่งซื้อ ไม้ขี้ผึ้งและไม้แปรรูปจากต่างประเทศเข้าป้อนโรงงาน และนำมาขาย

การสั่งห้ามดำเนินการใด ๆ ในป่าที่ถูกสั่งปิด โดยไม่อาจทราบว่าจะเปิดได้เมื่อใด อาจเป็น ๑ หรือ ๓ ปี ไม้ที่ทำไว้หรือซื้อไว้แล้วทิ้งไว้ในป่าก็จะเสื่อมสภาพ จนขายไม่ได้ราคาดังที่ ได้ลงทุนไปหรือคาดหมายไว้ จึงมีการขออนุญาตเข้าไปในป่าเป็นการชั่วคราว เพื่อนำไม้ออกมา จากป่า ทางราชการทหารมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง ได้เห็นความจำเป็นและเห็นใจผู้ที่ จะได้รับประโยชน์จากไม้เนื่องจากไม้เป็น เป็นสินค้าราคาแพง ประมาณได้ว่ามูลค่าของไม้ที่อยู่ใน หมอนไม้ นั้น มีราคาหลายสิบล้านบาท มูลค่าดังกล่าวอาจก่อให้เกิดภาวะปั่นป่วนทางเศรษฐกิจขึ้น ได้ทั้งแก่ บุคคล และแก่ประเทศ เมื่อสถานการณ์เบาบางลง ก็ได้ผ่อนปรนให้เข้าไปทำการชักลาก ไม้ออกมานำไปผดุง เศรษฐกิจของชาติ เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ทางการก็ได้อนุญาตให้ ชั่วระยะหนึ่ง นำไม้เคลื่อนที่ได้เฉพาะ ไม้ที่ตัดฟันโค่นล้มลงแล้ว เช่น ไม้ในหมอนไม้ของป่าสัมปทาน ไม้ในที่ดินจัดสรร ในที่ดินกรรมสิทธิ์ ไม้ที่กองทิ้งไว้ตามรายทาง ไม้ของกลาง เป็นต้น ทั้งนี้ ทาง ฝ่ายทหารได้วางมาตรการควบคุมการนำไม้ออกจากเขตหวงห้ามไว้อย่างรัดกุม กล่าวคือ ให้ผู้ขออนุญาตปฏิบัติดังนี้

๑. จัดทำบัญชีไม้ แสดงชนิดไม้ จำนวนปริมาณ และรูปรอยทางตราที่ประทับ ไม้ ของแต่ละหมอนไม้ หรือที่รวมไม้แล้วแต่กรณี

๒. จัดทำแผนที่แสดงตำแหน่งหมอนไม้ หรือที่อยู่ของไม้ พร้อมทั้งกำหนดแนวชักลาก ไม้ หรือนำไม้เคลื่อนที่จนถึงปลายทาง

๓. ระบุจำนวนรถยนต์ที่เข้าไปทำการชักลาก พร้อมทั้งเลขทะเบียนรถ ชื่อคนขับ และ บัตรประชาชน ชื่อคนท้ายรถ และบัตรประชาชน

ในการนำไม้เคลื่อนที่ออกจากป่าครั้งนี้ ทางกระทรวงได้มีมาตรการควบคุมการชักลากไม้
อย่างเคร่งครัดดังนี้

๑. ให้นำหน่วยทหารผู้ควบคุมพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปราม จัดตั้งคณะกรรมการ (เฉพาะทหาร) ขึ้นเป็นด่านในเขตพื้นที่ห้ามเข้า ทำการตรวจสอบการชักลากไม้
๒. ให้ชักลากไม้ถึงด่านตรวจสอบตามข้อ ๑ ได้เฉพาะในเวลากลางวัน
๓. ห้ามเข้าไปตั้งปางพักแรมในพื้นที่ทำการชักลากไม้ และที่รวมหมอนไม้
๔. ให้นำเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทำไม้ หรือชักลากไม้ทุกชนิดออกจากพื้นที่ชักลากไม้ หรือที่รวมหมอนไม้ภายหลังสิ้นสุดกำหนดเวลาชักลากไม้ของแต่ละวัน
๕. ให้นำอาหารติดตัวไปเฉพาะเพียงวันเดียว
๖. ในการชักลากไม้ ผ่าน เข้า-ออก จากพื้นที่ประกาศเป็นเขตห้ามมิให้บุคคลเข้าไป หรืออาศัยอยู่ จะต้องได้รับการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจ
๗. ผู้รับอนุญาตทำไม้ หรือผู้ชักลากไม้จะต้องทำบัญชีแจ้งรายชื่อ จำนวนคน จำนวนรถยนต์ พร้อมด้วยหมายเลขทะเบียนรถที่ถูกต้องที่เข้าไปปฏิบัติงาน ส่งเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจทราบ สำหรับบุคคลที่เข้าไปปฏิบัติงานนั้น จะต้องแจ้งหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนแต่ละบุคคลไว้ในบัญชีให้ชัดเจนด้วย
๘. ให้มีการกำหนดช่วงระยะเวลาในการชักลากไม้ของแต่ละพื้นที่
๙. ให้คณะกรรมการตามข้อ ๑ เป็นผู้กำหนดเวลา และช่วงระยะเวลาในการชักลากไม้ ตลอดจนควบคุมการชักลากไม้ให้เป็นไปตามวิธีการและมาตรการที่กำหนดไว้แล้วรายงานให้ทราบและพิจารณาสั่งการ
๑๐. หากมีพฤติการณ์ที่ไม่ถูกต้อง ตามระเบียบและกฎหมาย ต้องรายงานให้ทราบเพื่อพิจารณาสั่งระงับการชักลากไม้ทันที

ปัญหาการขัดแย้งระหว่างราษฎรกับรัฐ เนื่องจากการบุกรุกครอบครองที่ดิน

เขตพื้นที่ป่าของสัมปทานหนึ่ง ๆ มีขอบเขตอันกว้างใหญ่มาก เพราะต้องคำนวณกิจการอยู่ถึง ๓๐ ปี แต่ละปีเมื่อมีการทำไม้ในแปลงใด ๆ ขึ้น ก็จะต้องมีการทำทางซีกลากไม้ขึ้น จึงเป็นเหตุสำคัญในการนำพาเอาราษฎรเข้าไปบุกรุกครอบครองพื้นที่ป่า เมื่อมีเส้นทางซีกลากไม้เกิดขึ้นในที่ใด ก็จะมีราษฎรตามทางซีกลากไม้นั้นไปเรื่อย ๆ แล้วราษฎรก็จะจับจองพื้นที่ป่า แล้วถางที่ดินปลูกพืชไร่เข้าไปเรื่อย ๆ ในที่สุดป่าที่ถูกถางก็จะกลายเป็นป่าเสื่อมโทรม ป่าบางแห่งผู้รับสัมปทานยังไม่ได้เข้าไปทำไม้ แต่ก็มีราษฎรเข้าไปอาศัยและปลูกพืชไร่อยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อผู้รับสัมปทานเข้าไปทำไม้ในแปลงตัดฟัน จะถูกขัดขวางไม่ให้ทำไม้ได้อย่างสะดวกเพราะราษฎรเหล่านั้นถือว่าตนเข้าไปอยู่ก่อน ที่ดินนั้นเป็นของตนไม่ยอมเข้าใจว่าพื้นที่ป่านั้นใครรับผิดชอบอยู่ ราษฎรเหล่านี้จึงอาจเป็นตัวการก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากมาก การเข้าไปตัดโค่นไม้ในที่ที่ราษฎรยึดครองไว้กระทำโดยยาก เพราะราษฎรมีความหวงแหนต้นไม้ที่อยู่ในที่ดิน แม้ว่าเจ้าหน้าที่ป่าไม้จะได้ประทับตราคัดเลือกไว้ให้แล้วก็ตาม จะตัดโค่นลงไม่ได้ถ้าผู้บุกรุกไม่ยินยอม การที่ผู้บุกรุกที่ดินไม่ยอมให้ตัดโค่นไม้ลง เพราะถือว่าอยู่ในเขตพื้นที่ทำกินของเขา ทางแก้ไขที่พอจะทำได้ในกรณีที่มีการตัดโค่นใช้วิธีจ้างเหมา ผู้รับจ้างต้องการทำงานให้เสร็จเร็วก็ต้องยอมจ่ายเงินซื้อต้นไม้เหล่านั้น ๆ ที่ต้นไม้เหล่านั้นก็เป็นสิทธิอันชอบธรรมของผู้รับสัมปทานอยู่แล้ว ต้องยอมเสียเวลารอให้พืชไร่แก่จนเก็บเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงจะเข้าไปดำเนินการได้

ในการที่ราษฎรมักบุกรุกเข้าไปแล้วถางป่าเพื่อทำไร่ และลักลอบตัดโค่นไม้ ผู้รับสัมปทานจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขสัมปทานที่กำหนดให้ผู้รับสัมปทานรับผิดชอบตรวจตราป้องกันมิให้มีการลักลอบทำลายป่าในเขตป่าสัมปทานที่ตนได้รับอยู่ เมื่อสำรวจพบผู้กระทำผิดก็ต้องแจ้งให้หน่วยป้องกันรักษาป่าไม้นั้น ๆ ทราบ เพื่อออกตรวจปราบปรามการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ และตำรวจท้องที่จะออกปราบปรามโดยมีเจ้าหน้าที่ของผู้รับสัมปทานเป็นผู้นำจับ ดังนั้นผู้ถูกจับกุมต่างก็คิดกันว่าเจ้าหน้าที่ของผู้รับสัมปทานคือ ศัตรูของพวกเขา เป็นผู้พาตำรวจมาจับ โดยไม่ยอมเข้าใจถึงความสำคัญของป่าไม้ และหน้าที่ที่เจ้าหน้าที่ของผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขสัมปทาน คิดแต่เพียงว่าเจ้าหน้าที่ของผู้รับสัมปทานเป็นพวกที่คอยขัดขวางการ

ห้ามหาภิงของพวเขา จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้รับสัมปทานจะต้องประสออยู่เสมออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะถ้าผู้รับสัมปทานรู้เห็นการกระทำผิดเช่นนั้นแล้ว ไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ทราบ อาจถูกพิจารณาโทษตามเงื่อนไขสัมปทานฐานเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัมปทาน ดังนั้น ในการเข้าไปทำไม้ของผู้รับสัมปทานในเขตพื้นที่ดังกล่าวนี้ จึงเกิดอุปสรรคอยู่เสมอด้วย การหาจ้างแรงงานไม่ได้ตามที่ต้องการ ตลอดจนไม่ได้รับความร่วมมือให้ทำงานได้โดยสะดวก ซ้ำบางครั้งถูกกั้นกั้นแก้งจนการทำงานต้องหยุดชะงักก็มี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย